Ára: 20 fillér

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérház) Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
XX. évf. 271. sz. 1943. november 30 kedd

Előfizetési ár: havonta 5.20 P, negyedévre 15.— pengő. — Egyes szám ára: hétköznap 20 fillérr, vasárnap 40 fillér

A debrecen ítélőtábla új elnöke fontos kijelentéseket tett beiktatásán

Súlyos elhárító harcok a keleti fronton, megélénkült az olaszországi arcvonal is

Amerikában rövidesen bekövetkező nagyjelentőségű diplomáciai és politikai eseményt jósolnak, amely megrövidítené a háborút

Hitler beszédet intézett az új tisztekhez és a végső német győzelmet hangoztatta

A román hadosztályokat hazaszállítják Oroszországból

A keleti fronton a mind rosszabbra forduló időjárás sem csökkenti a harcok hevességét. Súlyos elhárító harcok vannak a nagy Dnyeper-ívben és a gomeli térségben. A szovjet újabb és újabb hadosztályokat vet harcba, melyek ugyan néhány helyen elértek betörést, de sehol sem következett be frontáttörés a német csapatok szívós ellenállása következtében, sőt — mint a kievi térségben — a németek ellentámadó akciókat kezdeményeztek.

A délolaszországi harcok

Nagy angolszász erők vonulnak a Sangro völgyében. Itt általában a harcok további megélénkülésére számítanak. A német hadijelentés azt közli, hogy a Sangro völgyébe előző napon betört brit harci csoportokat ismét visszavetették.

A légiháború

Az elmúlt két nap nem öltött nagyobb méreteket, valószínűleg az esős időjárás miatt. A Berlin elleni sorozatos légi támadás azonban erősen foglalkoztatja mindkét oldalon a közvéleményt.

Göbbels

német propagandaminiszter vasárnap a Berlin elleni legutóbbi légi támadások megtorlásáról szólott. Göbbels a Hitler-ifjúság téli filmoktatásának megnyitó ünnepélyén foglalkozott „a pillanatnyilag legégetőbb kérdéssel": a német városok ellen indult légi terrorral. Göbbels megállapította, hogy az ellenség csalóka reményben ringatja magát, ha a német otthonok pusztításával akarja megtörni a német nép harci szellemét. Anglia miként az első világháborúban az éhségblokáddal kísérletezett, most foszfortartályokat ürít ki kultúrkincsekre, templomokra és munkásnegyedekre.

Az angolok bombázóikat „háztömbtörőknek" nevezik s ezzel nyiltan elismerik, hogy a királyi légi erő nem azt az utasítást kapta, hogy a német hadiiparra sujtson le; hanem, hogy német lakónegyedeket döntsön romba és égessen porig, vérig kínozva a lakosságot. A német nép megjegyezte ezt magának és éjjel-nappal lázas szorgalommal dolgoznak a megtorlásnak előkészítésén. Angliára majd egy szép napon rátör a megtorlás és akkor a brit nép köszönetet mondhat mindazoknak, akik az éjszaka sötétjében tüzet és pusztulást szórtak a német asszonyokra és gyermekekre.

Ahogy az angolok látják

Minden tudósítás megegyezik abban, hogy a német főváros lakossága rendületlenül állja a légi rohamot. A londoni „Times" is azt hangoztatja: tévedés kapitulációt várni a bombázásoktól.

Nagy tévedés volna, ha azt gondolnánk hogy Németország vezetői a német városok ellen intézett légi támadás miatt megadják magukat — írja az angol lap katonai munkatársa. Még ha ennek a borzalmas bombázásnak valamennyi hatását összeadjuk és figyelembe vesszük azt a bizonyosságot, hogy a légi támadások ereje még fokozódni fog, akkor is folytatják a németek a háborút. „A légi háborút ezért annak kell tekintenünk — írja a lap katonai munkatársa —, ami a valóságban az, hogy a birodalomszétbomlasztási eljárásnak pótolhatatlan funkcióját teljesíti és ezért meggyorsítja az ügyek kimenetelét, de csupán egy részét alkotja a szövetségesek támadásának, amely keleten már fenyegető méreteket öltött. Remélik, hogy ez rövidesen más arcvonalakon a szövetségesek háborús beavatkozásával döntően kibővül."

„Nagyjelentőségű eseményt várnak"

A „Daily Mail" newyorki jelentése szerint az Egyesült Államokban makacsul tartja magát az a híresztelés, hogy a szövetségesek a közeljövőben diplomáciai és politikai téren nagyjelentőségű kezdeményezésbe fognak. Hangoztatják, hogy rövidesen nagyjelentőségű esemény várható. Hivatalos nyilatkozat jelenik meg, amely elhomályosítja még a legutóbbi moszkvai értekezletről kiadott nyilatkozatot is. A várható esemény erősen megrövidíti majd a háborút — teszi hozzá a newyorki jelentés.

Ellentétes hirek

vannak a régóta tervezett hármas értekezletről. Londonból Lisszabonba érkezett jelentések szerint Roosevelt, Churchill és Sztalin szombaton ismeretlen helyen találkoztak. Más jelentések viszont úgy tudják, hogy a találkozó még nem történt meg, de a közeljövőben meglesz.

Washingtoni értesülések szerint a hármas találkozón Churhill a kontinens elleni támadás tervét fogja bemutatni.

Smuts délafrikai miniszterelnöknek azt az elhatározását, hogy hazatérését ismét későbbre halasztja, jól értesült körökben kapcsolatba hozzák a Churhill—Roosevelt—Sztalin hármas találkozóval. Az értekezlet színhelyéről és időpontjáról semmiféle illetékes közlés nem történt, de közvetve arra éloznak, hogy a hármas értekezlet nem Londonban lesz, mivel Smuts londoni tartózkodásának meghosszabbítását úgy értelmezik, hogy Churchill azzal számol, hogy hosszabb időre el kell hagynia Londont és erre az időre Smuts miniszterelnököt fontos ügyek elintézésével bízza meg. Smuts tábornagy — mint ezzel kapcsolatban hangsúlyozzák — az utóbbi hónapokban egyre inkább bizalmasa lett Churchillnek.

A Vatikán

élénk diplomáciai tevékenységével kapcsolatban az a hír terjedt el, hogy a Szentszék békeközvetítésen fáradozik. Ezt a híresztelést londoni beavatott körökben a legcsekélyebb mértékben sem erősítették meg. Beavatott körökben újból rámutatnak arra, hogy a pápa diplomáciai fogadásaiban nincsen semmi rendkívüli. Ha a Szentatya kihallgatáson fogadta Osborne brit követet, akkor már az általános hadihelyzetből kifolyólag is elég megvitatnivaló kérdés merülhetett fel. Ezzel kapcsolatosan rámutatnak az olaszországi harctéri eseményekre, amelyekkel kapcsolatosan a Vatikánt érdeklő kérdések egész sorát kell megvitatni.

XII. Pius pápa

vatikáni értesülés szerint a szentestén — mint minden évben — ünnepélyes kihallgatáson fogadja a bíboroskollégium tagjait és ez alkalommal beszéddel válaszol szerensekívánataikra. A pápa azonkívül ugyanaznap délelőtt üzenetet intéz a világhoz a vatikáni rádió útján.

A „Correspondenza" vatikáni hírügynöksége közli, hogy a Szentszék jegyzéket intézett a hadviselő államokhoz, amelyben rámutat arra, hogy a Vatikánváros semlegességének tiszteletbentartása nemzetközi jogi szempontból szükséges és ezért kerülni kell a vatikáni felségterület átrepülését.

Még egy hadüzenet

történt most, a háború ötödik esztendejében. A columbiai kormány nyilatkozatot tett közzé, amely szerint a columbiai köztársaság hadbanállónak tekinti magát Németországgal. A jelentés szerint ez az elhatározás egy újabb columbiai gőzös elsüllyesztése miatt történt.

A francia politikai helyzetről

az utóbbi napokban sokféle híresztelés jelent meg. Pétain tábornagy súlyos betegségéről is ellenőrízhetetlen híreket terjesztettek.

A „Basler Nachrichten" vichyi tudósítója pénteken látta Pétain tábornagyot, amint a parkban sétált és ismerősökkel beszélgetett. A tábornagy a mult héten polgármesterek küldöttségét fogadta. A politikai helyzet két hét óta állandósult. A külföldön elterjelt értelmezések nagyrészt tévesek. Nem felel meg a valóságnak, hogy harmadik személyek akadályoznák Pétaint a folyó államügyek elintézésében.

A „Neue Zürcher Zeitung" a következő beküldött jelentést közli: Néhány nap előtt mintegy száz volt francia képviselő és szenátor gyült össze Centreben egy birtokon. A gyűlés több határozatot hozott, amelyek közül a fontosabbak a következők:

A gyűlés üdvözli Pétain tábornagyot annak az elhatározásának alkalmából, hogy utódának megválasztását az 1875. évi alkotmányban előírt nemzetgyűlésre bízza és visszaállítja a köztársasági államformát, amelyhez a francia nép határozottan ragaszkodik.

Az összegyült képviselők és szenátorok azt ajánlják Pétain tábornagynak, hogy az általa kidolgozott alkotmányt terjessze az elé az alkotmányozó gyűlés elé, amely 1940-ben teljhatalmat adott számára. A nemzetgyűlést az alkotmány elfogadása után oszlassák fel.

Hitler beszéde

Berlin, november 29. A Führer a napokban beszédet intézett a hadsereg, a haditengerészet, a légi haderő és az SS-alakulatok mintegy 20.000 újonnan felavatott tisztjéhez.

Hitler Adolf kifejtette a németekre kényszerített és a létért vagy nemi létért folyó harc okait, majd rámutatott arra, hogy az angol politika mögött állnak a zsidók, akiknek célja az volt, hogy a Szovjet-Unióval szövetkezve a **háború kirobbantásával elsősorban Németországot irtsák ki és így egész Európát a bolsevizmus kezére játszák.**

— Ha Németország ezt a háborút nem nyerné meg a maga és Európa számára — mondotta a Führer —, bevonulna Európába a steppék barbarizmusa és Európát, az emberi kultúra forrását elpusztítaná. Azok, akik a háborút kezdték és a háborúért felelősek, ma már maguk sem hagynak kételyt abban a tekintetben, hogy végeredményben ez volt az akaratuk. A legutolsó német katonát is át kell hogy hassa az a meggyőződés, hogy ez az iszonyú harc, amelyet ellenségeink akarnak ránk kényszeríteltek, másként egyáltalán nem végződhetik, mint **német győzelemmel.** Személyileg és anyagilag minden körülmények között abban a helyzetben vagyunk, hogy megálljuk helyünket ellenfeleink koalíciójával szemben és **éppen ezért érthető is, hogy végül is megnyerjük a háborút.**

A Führer ezután a német történelem kemény időire emlékeztette a tiszteket és kifejtette előttük, hogy a győzelem még mindig díszítette a német zászlókat olyankor, amikor a németeket egyetlen és megingathatatlan hit töltötte el az örök Németország iránt. Minden tisztnek tudatában kell lenni annak, hogy ott, ahol áll és harcol, kezében van a német nép és birodalom sorsa. (MTI.)

TÖKÉS FOTO
PÜSPÖKI PALOTA

Német hadijelentés

A német véderő főparancsnoksága közli:

A perekopi földszoroson megnyílt az ellenségnek erős tüzérségi támogatással intézett több támadása.

A nikopoli hídfőnél és a nagy Dnyeper-ívben az ellenség az eddigi súlypontokon nagy erőkkel támadott, azonban csak néhány helyi betörést ért el. Ezeket elretteszeltük. 107 páncélost kilőttünk.

Különösen hevesek voltak a harcok a Kremencsugtól délre levő betörési térségben. Csapataink itt visszaverték több ellenséges lövészhadosztály támadásait és egyes helyeken ellentámadásba fogtak.

A Cserkaszi melletti szakaszokról szintén elkeseredett harcokat jelentenek. Itt egyik támadó vállalkozásunk Kievtől nyugatra eredménnyel járt.

November 27-én és 28-án a keleti arcvonal déli szakaszán 72 szovjet repülőgépet lőttünk le, hat repülőgépünk eltűnt.

Az egész gomeli harci térségben ismét súlyos harcok lángoltak fel. Az elszaposodott terep és a támadó ellenség erős nyomása nagy harci teljesítményeket követel csapatainktól, amelyek szívós ellenállást tanusítanak és újból és újból ellenlökést intéznek.

Míg Szmolenszktől délnyugatra az ellenség helyi támadásait részben közelharcokban elhárítottuk, **Nevel'től délnyugatra** megindított támadásaink a nehéz időjárási és terep viszonyok, valamint a makacs ellenséges támadás ellenére további helyi sikerrel jártak.

A délolaszországi arcvonalon az ellenség egyes szakaszokon nagy erőkkel hatol előre a Sangro-völgy északnyugati szegélyén levő állásaink ellen. Az előző napokon betört brit harci csoportokat ellenlökésekkel ismét visszavertük az ellenség nagy veszteségei mellett, foglyokat is ejtettünk.

Ellenséges zavaró repülőgépek az elmúlt éjjel elrepültek a birodalom területének nyugati része felett. Néhány német gép november 29-ére virradó éjjelen zavaró támadásokat intézett a délkeleti angliai célpontok ellen. (MTI.)

Közelharcok Korosten városában

Berlin november 29. (Interirnf) **A korosteni szovjet előretörés alkalmával a bolsevistáknak sikerült bevonulniok a városba és az utcákon, valamint a házakban védőállásokat rendeztek be. A német ellentámadás során elkeseredett közelharcokra került sor. A bolsevisták elkeseredetten védekeztek és igen súlyos veszteségeket szenvedtek. Az eddig lefolyt harcokban a németek megsemmisítettek egy teljes orosz lövészhadosztály számottevő részt. A bolsevisták maradványai visszavonulnak a városon belül fekvő támaszpontjukra, de ott a megsemmisítés vár rájuk.** (MTI).

Az olaszországi harcok

Berlin, nov. 29. Interinf jelenti a délolaszországi arcvonalról: *A Sangro alsó folyásánál vasárnap tovább fokozódott a harci tevékenység.* A harcokat két német ellenakció jellemzi. A dombok szélén a németek két községet újból elfoglaltak és ezzel meghiusult Montgomerynek az a kísérlete, hogy a Sangro torkolatánál lévő síkságról előretörjön a magas hegység vonulataiba. — Az angolok továbbra is ki vannak téve a németek megsemmisítő tüzének. A középső Appeninekben két hiábavaló támadás érdemel említést, amelyet az amerikaiak indítottak a német állások ellen a nyugati partvidéken. Az 5. amerikai hadsereg folytatja felvonulási előkészületeit. (MTI)

Algir, nov. 29. A szövetségesek északafrikai főhadiszállása hivatalosan közölte, hogy *a 3. amerikai gyalogos hadosztály is résztvesz a délolaszországi harcokban. Ez az amerikai hadosztály annak idején résztvett a sziciliai harcokban is.*

Japán-amerikai háború

A Gilbert-szigeteknél további öt amerikai repülőgépanyahajó és két cirkáló süllyedt el.

Tokió, november 29. (NTI): **A császári főhadiszállás hivatalos jelentése szerint egy japán búvárnaszád november 25-én a reggeli órákban a Makin-szigettől nyugatra megtámadott egy ellenséges repülőgéphordozót. A hajót olyan súlyosan megrongálta hogy számítani lehet teljes elpusztulására.**

November 26-án este japán tengerészeti egységek a Gilbert-szigetektől nyugatra megtámadtak ellenséges hadihajóalakulatokat és két nagy repülőgéphordozót elsüllyesztettek. A vállalkozás során egy japán repülőgép elveszett.

November 27-én ugyanezeken a vizeken újabb légitámadást hajtottak végre ellenséges egységek ellen. A támadás során két repülőgéphordozót süllyesztettek el. — Ezek egyike, amely pillanatok alatt eltünt a tengerben, nagy mintájú volt.

Ugyanakkor elsüllyesztettek még két cirkálót, ezenkivül egy nagy cirkálót, vagy csatahajót megrongáltak és lángbaborítottak

Berlin a bombázások után

Zürich, november 29. A „Neue Zürcher Zeitung" berlini tudósítója jelenti, hogy Berlinben a legnagyobb gyorsasággal haladnak az eltakarítási munkálatok.

A hatóságok felszólították valamennyi háborús gazdasági szempontból kötelezett férfit és nőt, hogy maradjanak a fővárosban, függetlenül attól, hogy bombakárosultak-e vagy sem. A felhívás kimondja, hogy az üzemnek kell a második otthonnak lennie.

Az épségben levő színházak a legközelebbi napokban ismét megnyitják kapuikat. Az élelmiszerrel való ellátás nagyjában normális.

A város belsejében a forgalom az utóbbi napokban jelentősen javult. A földalatti és a városi villamosforgalom, amelyeket a bombázás megszakított teljes üzemben van. Mindazonáltal az utazás a város területén fáradságos és hosszadalmas. A forgalmi eszközök most a foglalkozást űzők céljaira szolgálnak.

Közben az egész városban nagy eltakarítás kezdődött. A város különben ismét valamivel kedvezőbb külsőt mutat. **Az esőzés folytán elmaradt bombázás után általában keletkező por, úgyhogy nem volt szükséges védőszemüveg és védőálarc viselése, hogy a szemet a koromtól és portól megkímélje. Eltünt a maró füst, mely az utcákat eltöltötte és a napot elsötétítette.**

Zenés őrségváltás Berlinben

Berlin, november 29. Vasárnap a berlini lakosság a háború kitörése óta igen ritka látványnak volt tanúja: az Unter den Lindenen álló hősi emlékhez zenével vonultak fel az őrségváltásra kijelölt katonák. A Nagynémetország hadosztály több mint száz vaskeresztes és a keleti arcvonal jelvényét viselő katonája vonult fel az őrségváltásra, lovasker-szetes tisztek vezetése alatt. A berlini őrzászlóaljat hagyományosan ez a hadosztály szolgáltatja. A menet előtt 40 tagú katonazenekar haladt.

Az őrszázad ezúttal nem a szokásos rövidebb útvonalon haladt, hanem különböző súlyosan bombázott utcákon ment végig. — A bombakárosultak alig akartak hinni fülüknek, amidőn a távolból pattogó katonaindulók hangzottak fel. Amikor a kitüntetett frontkatonák elhaladtak előttük, félbehagyták az eltakarítási munkát és kormosan is ragyogó szemmel, német köszöntéssel üdvözöltek az őrséget.

A menetet vezető százados az egész útvonalon csaknem szakadatlanul tisztelgett kardjával, a köszöntéseket fogadva. Amidőn az őrszázad a Wilhelmstrassén a birodalmi kancellária épülete előtt haladt el, a zenekar a német himnuszt játszotta. A menet előtt, mint békeidőben, két lovasrendőr haladt fehér lovon, a forgalom biztosítása céljából.

Áthelyeztem
órás üzletemet Csapó utcáról Piac-u. 69. alá Megyeházzal szemben
Pigniczky István

Nem távolítják el a minisztériumokat Berlinből

Stockholm nov. 29. A Stockholms Tidningen jelentése szerint Berlinből érkező utasok elmondják, hogy a birodalmi kormány lemondott arról a korábbi szándékáról, hogy a minisztériumokat és más kormányhatóságokat Berlinből kitelepítik. Német kormánykörökben azon a véleményen vannak, hogy a decentralizálás túlságosan nagy szervezési problémát vetne fel és hogy az angolszászok légitámadásaikat esetleg a »részfővárosok« ellen irányítanák.

A minisztériumok tehát teljesen harcszerűen tovább dolgoznak Berlinben, miután a legfontosabb okmányokat biztonságba helyezték. Számos külföldi nagykövetség és követség már régebben gondoskodott szállásról Berlinen kívül.

A svéd követség személyzetének egy része a követség épületének elpusztulása után a Tiergarten strasseban dolgozik tovább, az épületnek a svédek által épített légoltalmi pincéjében. (Bud. Tud.)

Az utolsó három román hadosztályt is visszavonták a keleti harcvonalról

Zürich, november 29. A „Neue Zürcher Zeitung" ankarai jelentése szerint odaérkezett hírek arról szólnak, hogy az utolsó három román hadosztályt Oroszországból hazaszállították Romániába. Az egyik hadosztály állítólag tengeri úton érkezett Krimből, a másik kettőt pedig Odesszából vonták vissza. (Bud. Tud.)

Reményi-Schneller pénzügyminiszter beszéde a Házban

Mi a különbség a mult és a mostani világháborús helyzet között? — Jön a búzakötvény — Meghosszabbítják a beruházási hozzájárulást — Nem lehet felemelni a jövedelemadóalap alsó határát Az ingatlanforgalom megrendszabályozása

A képviselőház tegnap a pénzügyi tárca költségvetését tárgyalta. Ináncsy *Papp* Elemér előadó ismertette a költségvetés adatait. Az egyes pártok részéről a következő vezérszónokok vettek részt: *Demel* Ferenc és *Ronkay* Ferenc a MEP, dr. *Vásáry* István a Független Kisgazdapárt, *Horváth* Ferenc a Megújuláspárt, gróf *Bethlen* László az Erdélyi Párt, *Kabók* Lajos a Szociáldemokrata Párt, *Tauffer* Gábor a Nyilaskeresztes Párt részéről.

Dr Vásáry István beszél

Dr. Vásáry István a közcélú intézmények támogatására előirányzott összegek szakszerű fedezésére mutatott rá. Ezzel kapcsolatosan kérte az összegek felhasználásának hathatós ellenőrzését. A közterhek viselésénél a teherviselési képesség arányában állapítsák meg a részesedést. A költségvetést nem fogadta el.

A többi szónok

Deme Aladár a jövedelemadó kérdésével foglalkozott, üdvözölte a búzakötvények gondolatát. Tauffer Gábor arra mutatott rá, hogy a feketepiacon lebonyolítandó üzletek után nincs adózás. Ezen szerinte az adóvallomások nyilvánosabbá tételével lehetne segíteni. Gróf *Bethlen* László kérte a jövedelemadó alap felemelését legalább a mostani kétszeresére, mert a mai körülmények között a munkások is belekerülnek a jövedelemadózásba. Az ingatlaneladások ellenőrzésére hívta fel még a figyelmet. *Ronkay* Ferenc hangoztatta, hogy a pengő értékállandóságát minden körülmények között meg kell tartani. Lejadagot és pontrendszert kellene bevezetni minden közszükségleti cikkre. *Kabók* Lajos különböző adózási aránytalanságokat tett szóvá. Vitéz *Martsekényi* Imre a pénzügyi politika alapelveit fejtegette. Gróf *Esterházy* Móric a rendezett közellátás fontosságát hangoztatta. *Zimmer* Ferenc hatékony ellenőrzést sürgetett minden vonalon. *Balás* Károly a feketepiac haszonhúzói ellen kért erélyes intézkedéseket. *Csoór* Lajos azt indítványozta, hogy a háború tartamára az összes vasúti kedvezményeket szüntessék meg. *Meskó* Zoltán fokozottabb családvédelmet kért. *Illovszky* János örömét fejezte ki, hogy az országot sikerült az inflációtól megóvni.

A pénzügyminiszter beszéde

Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter válaszolt az elhangzottakra. Egy órás beszéde elején a *pénzügyi politika alapelveit és azokat az intézkedéseket ismertette*, amelyekkel biztosítani akarja a jövőben a pénzügyi politika változatlanságát.

— Több képviselő összehasonlította gazdasági és pénzügyi téren az elmúlt világháborút a jelenlegi világháborúval. A kettő között azonban rendkívül nagy különbségek állnak fenn.

— Az első világháborúba az ország bizonyos mértékig tartalékokkal tudott belemenni és *amikor a világháború kitört, felszerelt hadseregünk volt, míg az 1939 őszén kitört világháború tartalékok nélkül érte az országot.*

— A második nagy különbség, hogy az első világháború alatt a civiléletet ugyszólvan egyszerre lezártuk. *Ma pedig a háború kellős közepén a polgári életet tovább akarjuk vinni, mintha nem is lenne háború.* És talán ebből ered igen sok nehézség, közöttük az, hogy a lakosság nem érzi kellőképpen, hogy háborúban állunk és nem vonja le ezekből a konzekvenciákat.

— A harmadik, különösen gazdasági és pénzügyi szempontból mélyreható különbség a két háború között az, hogy azt a nemzedéket, amely akkor volt benne a világháborúban, *úgy érte a háború, hogy arról fogalma sem volt, míg a mai nemzedék nagyjából ugyanaz, amely a mult világháborút végig élte.* Ennek pedig meg vannak a maga lelki kihatásai.

— Mindenki azt nézi, mi volt az első világháború harmadik és negyedik esztendejében. *A leglenyegesebb összehasonlítás, hogy olyan rend és nyugalom, mint ma, akkor nem volt az országban.* Elfelejtik ezt az ország ellenségei közül azok, akik a helyzeten változtatni akarnak és fel akarják idézni az 1918-as állapotokat.

A *deficit* kérdésével kapcsolatban hangoztatta a miniszter, hogy természetes, ez van, nem is lehet másként. Európában nincs egyetlen állam, amely ezeket az időket deficitmentesen akarná átvészelni. *Természetes, hogy nálunk is van deficit és természetes az is, hogy ezt belső kölcsönök felvételével kell fedezni.* A rossz emlékű hadikölcsön még ma is kisért, hiába valorizáltunk.

— *Éppen ezért valami újszerűt igyekezett behozni, olyanfajta kötvényt, amely a kötvény kibocsátások terén újszerű és mégis elfogadható* azok számára, akiknek a pénzére az állam számít. *Így jutott a búzakötvény gondolatára.* Arról van szó, hogy olyan kötvényt adjon a közönség kezébe, amelyben neki könnyebb az elszámolás. *Igyekezett olyan címleteket kreálni, amely a magyar gazdának megkönnyíti a kalkulációt.*

A továbbiakban a pénzügyminiszter a *záloglevelés kölcsönök visszafizetéséről szólott.* Súlyt helyez arra, hogy a külföldi hitelező lássa, hogy mi kötelezettségeinknek zavartalanul és rendben eleget teszünk. *Kisorsolhatók tehát a belföldi záloglevelek, amelyet meg is fog tenni, vigyázni kell arra, hogy a kisemberek részére való visszafizetést tegyük lehetővé.*

— *Hitelpolitikai* téren hangoztatta a miniszter, hogy a kisembereknek lehetőséget kell adni a hiteligények kielégítésére.

Megemlékezett a miniszter a *beruházási hozzájárulás meghosszabbításaképen tervezett háborús költséghozzájárulásról. Arra gondolt, hogy ezt az immár majdnem megszánt adót meg kellene hosszabbítani, mert csodálkozásra adhatna alkalmai, hogy a pénzügyminiszter a háború alatt valamely adónemet megszüntet.*

A továbbiak során az adómorál kerdeset érintette, hangoztatva, hogy *az adómorál megjavult. Az alkalmazotti kereseti adóalapnak*, illetve a jövedelem alapjának ezer pengőben és 3600 pengőben megállapított *alsó határát nem tudja felemelni, mert az adómentes létminimumot az egész világon leszállították.* A háborúban az adóztatást minél szélesebb alapokra kell helyezni, majd a szeszegyedáruság kérdéseiről beszelve megállapította, hogy az egyedáruság bevételei rendkívüli mértékben emelkedtek.

Az ingatlanforgalom szabályozásáról hangoztatta, hogy egy rendeletet tervez, amely le fogja nyomni a túl magas árakat, vagy ha ez nem sikerül, akkor a tulmagas árakból megfelelő részt elvon és ezzel bizonyos vásárlóerőt a forgalomból is kivon. A legnagyobb elismerés hangján szólott *a pénzügyigazgatás tisztviselőkaráról és hangoztatta, hogy igen nagy lépés történt a tisztviselő kérdés terén, a családi pótlékok tekintetében és egyéb vonatkozásban. A nyugdijkérdés elég nehéz és igy vigyázni kell, mert hiszen az emberi életkor általánosságban véve meghosszabbodott*, tehát megfontolás tárgyává kell tenni, lehet-e ilyen korán, aránylag fiatalon nyugdijba menni életerős és munkaképes embereknek, amikor ezeknek szakértelmét is nehezen lehet nélkülözni.

A pénzügyminiszter beszéde befejező részében hangoztatta, nagyon örül annak, hogy *a kormány elhatározta, hogy ellentétben az 1914—18-as világháború gyakorlatával, ezalkalommal is rendes rendes költségvetést terjesztett a Ház elé.*

A pénzügyminiszter ezután annak a véleményének adott kifejezést, *helytelen, hogy minden kérdés megoldását egyedül és kizárólag az államtól és kincstártól várják. Magánkezdeményezésre, vagy a társadalmi összefogásra is szükség van.*

A pénzügymniiszter végezetül örömének adott kifejezést afelett, hogy a költségvetési vita oly rendkívül magas színvonalu volt. Ez pedig azért volt igy, mert valamennyien egy gondolatban forrtunk össze, még pedig abban, hogy *biztositsuk ennek a nemzetnek azt a helyet, amely az európai kulturáért és kereszténységért* folytatott ezeréves küzdelmünk alapján bennünket megillet.

A pénzügyminisztert beszéde elhangzása után a miniszterelnökkel az élén a kormány valamennyi tagja üdvözölte.

Az elnök ezután a pénzügyi tárca költségvetését szavazás alá bocsátotta s a Ház a tárca költségvetését Kabók Lajos három határozati javaslatának elvetésével elfogadta.

Fényes keretek között iktatták be dr Szobonya Bélát a debreceni tábla elnöki tisztségébe

— A jog az emberi méltóságon és szabadságon felépült jogrendszer keretében találhatja meg hivatásának legnemesebb útját — mondotta az új táblaelnök

„Köszöntöm Bocskai vitéz hajdúságát, köszöntöm Debrecent, a szabadság, a tudomány fellegvárát

Hétfőn délben 12 órakor nyitotta meg a debreceni ítélő tábla teljes ülését dr. *Barankay* Miklós táblai tanácselnök, hogy beiktassák ünnepélyes ülés keretében a tábla új elnökét dr. *Szobonya* Bélát. A beiktatásra megjelentek az egyházak képviselői: dr. *Révész* Imre református püspök, dr. *Bánás* László prépost kananok, dr. *Pass* László evangélikus esperes, dr. *Papp* Gyula szentszéki tanácsos. A honvédség képviseletében vitéz nemes kisbarnaki *Farkas* Ferenc altábornagy, hadtestparancsnok, gróf pizzai *Markovits* Árpád vezérkari főnök és *Volant* Sándor százados kíséretében. Megjelent *Mező* Endre vezérőrnagy, valamint a honvédtörvényszék és ügyészség képviselői.

Ott voltak a város, vármegye vezetői, az egyetem képviselői, a vitézi szék, közoktatásügy, kamarák, csendőrség, rendőrség vezetői, a bíróságok, ügyészségek küldöttségei.

A megjelenteket dr. *Barankay* Miklós tanácselnök üdvözölte meleg szavakkal és bejelentette, hogy a teljes ülésnek egyetlen pontja lesz, dr. Szobonya Béla elnöki tisztségbe való beiktatása. Dr. *Tóth* Géza táblabíró ismertette az igazságügyminiszter rendeletét, melynek értelmében dr. *Szobonya* Bélát saját kérelmére a marosvásárhelyi tábla élérő1 a debreceni tábla élére helyezte. Az új elnököt a teljes ülésre küldöttség hívta meg és *a terembe való belépésekor meleg tapssal fogadta a díszterem közönsége.*

Az új elnök üdvözlése

Az új elnököt lelkes hangú beszédben dr *Barankay* Miklós tanácselnök üdvözölte.

Elnöki székének elfoglalása előtt — úgymond a magam, mint a kir. ítélőtábla, a területén működő törvényszékek és járásbíróságok, nemkülönben a kir. főügyészség és a hozzátartozó kir. ügyészségek nevében mély tisztelettel, őszinte szeretettel és ragaszkodással köszöntöm Méltóságodat új díszes állásában.

S különösen a saját nevemben szólok a meghatottság és megindultság érzésével, mert hiszen engem az ifjúkornak legkedvesebb emlékei és *a 8 gimnázium padjai között kezdődő, majd a debreceni jogakadémián és a későbbi életünkben is folytatódó régi barátság erős szálai fűznek Méltóságodhoz,* ennél a szoros kapcsolatnál fogva tehát csak boldog örömmel s szívem szerinti legbensőbb jóleső érzéssel tölthet el engem az a tudat, hogy az ítélőtáblánk élén Méltóságod személyében osztálytársamat s régi barátomat üdvözölhetem.

De nemcsak én, hanem velem együtt mindannyian — a kir. ítélőtábla egész testülete — őszintén örvendünk annak, hogy e díszes főbírói állás betöltésénél az illetékes körök választása Méltóságodra esett.

— Nem kerülhetem el, hogy rá ne mutassak Méltóságod eddigi ítélőbírói pályafutásaira s annak sikerei.

Méltóságod kiváló *elméleti jogi tudásának alapjait itt a debreceni nagymúltú ősi kollégium falai között az akkori nagyhírű jogakadémián szerezte meg,* majd jogi tudományait a legjobb eredménnyel a budapesti egyetemen fejezte be.

Miután a kitűnő sikerrel letett jogi vizsgák és a jogtudori oklevél megszerzése után az igazságszolgáltatás magasztos hivatását választotta életpályájául, 1901 évben esküdött fel, mint a marosvásárhelyi kir. törvényszékhez kinevezett joggyakornok — Justiciánk zászlójára s már ettől kezdve egyre inkább kibontakozó tehetsége gyorsan segítette előre a hivatásérzetből jól megválasztott pályán, mert a kitüntetéssel megszerzett bírói vizsga után 1906. évben soronkívül neveztetett ki Kolozsvárra albíróvá, majd 1909. évben ugyanitt lett törvényszéki bíró.

Tudjuk azt, hogy kiváló jogi felkészültségével és rendkívüli judiciumával már ezekben az állásaiban is kiemelkedett kartársai közül, minek elismerése és értékeléseként a kolozsvári kir. ítélőtábla akkori elnökének javaslatára az igazságügyminiszter 1917-ben táblai elnöki titkárrá nevezte ki.

Ebben a fontos bizalmi állásában azonban csak 2 évig működhetett, mert jött az első világháború utáni forradalom, majd a szomorú összeomlás és működési helyének — Erdély fővárosának is — a románok által történt megszállása.

Miután pedig Méltóságod hazafias érzésével és lelkiismeretével ellentétbe kerülni nem akart és nem tudott, *a románok által követelt hűségeskü letételét megtagadta, miért is a román hatóságok ebből az állásából 1919-ben eltávolították.*

Az erdélyi magyarság azonban a ránehezedő e legszomorúbb időszakban nem maradhatott vezetők nélkül, Méltóságodnak erőt, bizalmat, hitetkeltő működésére az ottani magyarságnak még szüksége volt, ezért *az erdélyi magyarság érdekeinek védelmére még ott maradt s feladatának teljesítése után csak 1922-ben hagyta el Kolozsvárt, amikor is szolgálattételre jelentkezés után nyomban a budapesti kir. ítélőtáblához neveztetett ki bíróvá.*

Ebben az állásában kifejtett eredményes működése aztán 1931. évben a királyi Kúriához bíróvá történt kinevezésével nyert elismerést.

E magas bírói állásban eltöltött közel 10 év alatt jogi ismereteinek gazdag tárházát bocsátotta a legfelsőbb bíróságunk rendelkezésére.

Kiemelkedő felsőbírói működése közben érkezett el az 1940-ik esztendő.

Méltóságod most a debreceni hatalmas kiterjedésű ítélőtábla elnöki székét foglalja el, mely *ítélőtáblának a vezetése és a táblai kerületben lévő 6 törvényszék és 28 járásbíróság feletti felügyelet gyakorlása és azoknak szellemi irányítása,* valamint e területen az igazságszolgáltatás színvonalának és ütemének biztosítása már magában véve is — különösen a világháború okozta mai súlyos időkben, — fokozott munkát és odaadó gondosságot igényel.

Mi azonban teljes biztonsággal megvagyunk győződve arról, hogy Méltóságod ezt a feladatát is eddigi bírói és vezetői működése közben szerzett bőséges gyakorlati tapasztalataival, vezetői rátermettségével, tapintatával és nemes kollegialitásával a legtökéletesebben fogja megoldani.

— Midőn most Méltóságodat ebben a díszes állásban — mint kiváló elődök méltó utódját — mindnyájunk nevében, lelkünk teljes melegével ismételten is a legszívélyesebben köszöntöm, az igazságszolgáltatás, valamint Hazánk jövője érdekében kifejtendő munkásságához és nemes törekvései megvalósításához erőt, egészséget és kitartást kívánunk s erre a Mindenható bőséges áldását kérjük.

Dr. *Barankay* Miklós szavai után *Mikó* Károly a marosvásárhelyi tábla tanácselnöke emelkedett szólásra és szívből fakadó szavakkal köszöntötte dr Szobonya Bélát, kívánta, hogy a debreceni működése épp oly áldásos legyen a hazára, mint a marosvásárhelyi volt. *Győry* György dr. debreceni kir. főügyész, mint a társhatóság vezetője köszöntötte dr. *Szobonya* Bélát.

Az üdvözlések után emelkedett szólásra dr *Szobonya* Béla és megtartotta másfélórás magasszínvonalú székfoglaló beszédét.

A táblaelnök beszéde

— Amikor most életem vándorútjának őszi verőfényében — mondotta — ennek a díszes méltóságnak elnöki székét a mindnyájunk sorsát irányító Gondviselés rendeletése szerint elfoglalom, a multnak minden megszépítő messzeségében tekintetem egy ifjúra esik, aki ezelőtt 45 évvel társolyában az ungvári gimnázium érettségi bizonyítványával, dobogó szívvel, ifjúi lelkesedésel, a boldog reménykedés színes képzeletvilágával megjelent a debreceni ősi kollégium kapujázan, hogy a jogeszmény mithikus templomában az emberi élet rendjének zsolozsmáit lelkébe fogadja.

— Ez az ifjú én voltam.

— *Szivemet meleg érzés töltötte el, amikor mélységes tisztelettel és szeretettel a debreceni jogakadémia neves tanáraira gondolok, akik sok ezer fiatal jogász szívében a jogtudomány iránti lelkesedést lángra gyújtották.*

— A történelem azt mutatja, hogy a jog, mint történeti és társadalmi jelenség, — tartalmában már keletkezésekor magában hordja a változás, — az enyészet csiráját.

A kikerülhetetlen végzet, az antik világ jogi gondolkodásának évszázadokon át csodált remekművét, — a római jogot sem kímélte meg. A római jog élettörténete, nagyszerű felvirágzása, bukása, új életre támadása, majd megszaggatása, az egymással szemben alakult bölcseleti iskolák homlokegyenest eltérő, majd kiegyenlítő szemlélete, a gondolkodás újabb és legújabb iránya, — a jognak megrázó életküzdelme.

*

A római jog, amint tudjuk, a maga fejlődésében a jogot zárt logikai fogalmi rendszerré alakította, amelyet deduktív módszerrel az általános fogalmaktól való levezetéssel fejlesztett tovább.

Ennek a jogi dogmatikának művészi rendszerezése, — kifinomult fogalomelemzése, — túlhajtásaiban olyan eredményekre vezetett, amelyeket az újabb tudomány, a Begriffsjurisprudenz kóros kinövéseinek tekint.

A római jog kihűlő porai felett a természtjogi és történeti iskola, a racionalizmus és a pozitivizmus, a kanti és hegeli jogfilozófia vívja ma is nagy csatáját; metafizikai spekulációtól, skolasztikus realizmustól, — a jogszociológia és normatudomány tanításától az újkanti, újhégeli és kelseni jogbölcselettől, — a törvényhez kötöttség és bírói szabadság methodikájától hangos a jogtudomány.

Érték és valóság, cél és érték, változatlanság és fejlődés szükségszerűség, statikus és dinamikus jogszemlélet küzdenek egymással, míg az eszmék, rendszerek és módszereknek ebből a szédítő zürzavarából **szemünk előtt egy új jogi mozgalom hatalmas hullámai csapnak ki és vágnak maguknak a jogtudományban széles medret.**

Az olasz fasizmusban és méginkább a német nemzeti szociálizmusban a jog keletkezésének, alkalmazásának és fejlődésének olyan ideologiája bontakozik ki, amelyet méltán a jog politikai szemléletének nevezhetünk.

Az 1933-ban uralomra jutott német nemzeti szocializmus félre teszi a jogi pozitívizmust képviselő római jogot.

A jog faji sajátságait hangoztatva, ősgermán eredetű jogeszmékhez tér vissza. Az ősgermán jogfelfogás kutatásával mégsem a letűnt korok elavult világát akarja felújítani, hanem a német nép jövő jogának kiépítésében — a nemzeti sajátosságok fokozott érvényrejuttatására törekszik. Ez **a mozgalom a klasszikus liberalizmus, az individualista és materialista világnézet helyett a közösségi szellemet hirdeti; szerinte nem az egyén, hanem a vérközösségen nyugvó nép a nemzeti lét kizárólagos alapja.** A német nemzeti szocializmus új világszemlélet, új állami, társadalmi és gazdasági berendezkedéssel.

— Államjogi szervezetének — az alkotmánynak — tengelye a tekintélyi elv, a vezéri eszme feltétlen autoritásának ideologiája.

— Míg a liberalizmus, a demokrácia az egyénben mindíg öncélt lát, a közösségben pedig eszközt, az új világszemlélet a közösséget tekinti öncélnak, az egyén csak a közösség eszköze.

— A népközösségi ideologia önként érthetően a jog terén is megjelenik. Az állami legfelsőbb akarat nem forrása, hanem csak kinyilvánítója a jognak.

— A jog középpontjában nem az egyén áll, hanem a nép. Minden jogszabály, így a magánjog is, elsősorban a közösség érdekét szolgálja.

— A bírónak tehát ítélkezésében nem elég egyszerűen a törvény mögé bujni, hanem a törvényen keresztül a nép ősi jogfelfogásáig kell visszanyulnia, hogy a nemzeti szocializmus szempontjából helyes jogszabályt megtalálja; amelynél a nemzeti szocialista pártprogramm és a vezér kinyilatkoztatásai — vagyis a politikai világnézet — szolgálnak irányadóul.

— A jognak ez a politikai iránya lesz annak determináló jellege.

— A nemzeti szocializmus kárhoztatja a bírói semlegességnek liberális ideologiáját, amelyet „lélek- és irányzatnélküli bíráskodásnak" nevez; ezzel azonban nem a bírónak a jogkereső féllel szemben való tárgyilagosságát kifogásolja, hanem azt kívánja, hogy a bíró lépjen ki semlegességéből a népközösség élettörvényeinek érvényesítése érdekében és a bíró ítélkezése alkalmazkodjék a nemzeti szocialista politikum alapelveihez.

— A régi rendszerek jogi kategóriáin felnevelkedett német bírói kar eleinte tartózkodó volt a nemzeti szocializmus radikális eszmetanával szemben. A **nemzeti szocializmusban csupán politikai pártot látott, amelytől a maga lelkét, függetlenségét megóvni kötelességének tartotta.**

— A nemzeti szocializmus uralomra jutása után azonban a Német Bírói Szövetség alárendelte magát a vezér és kancellár szellemi vezetésének és vállalta azt a valóban nehéz feladatot, amely az új német népi jog megalkotásában a nemzeti szocializmus eszmevilágában reá hárul.

— A német birodalom joga alakulásának ez a vázlatos képe mutatja, hogy **századunk nagy lelki válsága a jogra is átcsapott, a jog forradalomban van.**

— Eszmék, szellemi áramlatok, jelszavak törnek egymásra, hogy **az emberi élet nemesebb, tisztább, jobb rendjét megvalósítsák.**

— **Ma még minden forrong, de az eszmék nagy forgatagában bölcs nyugalommal áll a magyar jogtudomány.**

— **A jog nem lehet közömbös a korszellemmel szemben és a magyar jogfejlődés sohasem volt érzéketlen a kor uralkodó eszméi iránt, de azokat, ha át is vette, nemzeti viszonyainknak megfelelően alakította.**

— A közvetlen értékelés teljes szabadsága, a bírónak a törvénytől való függetlensége, az ítélkezés teljes szubjektivitására, bírói önkényre, a fennálló jog értéktelenségének feltevésére, túlzásaiban anarchizmusra vezetne.

— **A bíró egyéni igazságtudata tehát nem lehet az igazságszolgáltatás vezérelve. A bírónak törvényhez kötöttsége a civilizáció fokán álló társadalmi rend mellőzhetetlen követelménye.**

— A jog öntudatra ébredt, szűknek érzi eddigi határait és felismerve az élettel való szoros kapcsolatát, **korunk szociális eszméinek és törekvéseinek szolgálatával tökéletesebb és hasznosabb kíván lenni és ezzel az emberiség jólétének és boldogságának fokozásához kíván hozzájárulni.**

— A jog csakis az emberiség évezredes művelődésének alapeszméin, **az emberi méltóságon és szabadságon felépült jogrendszer keretében találhatja meg hivatásának legnemesebb útját.** Büszkén mutathatunk rá, hogy a magyar nemzet kultúrájának — jogrendszerünknek is — ugyanezek az alapeszmék a tartó oszlopai.

A magyarságnak nem ősi vonása az egyoldalú individualizmus, sőt az európai jogfejlődésben szinte páratlan és egyedülálló az a közjogi szemlélete, amellyel az egyes magát már a honfoglalás idejében az egyetemességnk alávetette.

— Történelmünk tele van az önfeláldozó hazaszeretetnek, a közösségi érzésnek, a nemes áldozatkészségnek fényes példáival.

— **Ez a mi jogfejlődésünknek** felbecsülhetetlen kincse, de nemzeti létünké is, mert történeti alkotmányunk és nemzeti jogintézményeink közössége volt mindenkor a magyar főhatalom alatt élő népek együttélésének elszakíthatatlan kapcsa.

— Innen van jogunknak a közjog, közérdek és a gyengébb fél védelmére tekintő, a méltányosság, a tisztesség és a jóhiszeműség követelményeit sugárzó közösségi szelleme, a nemzet erkölcsi felfogásából fakadó etikai tartalma.

— Innen van a mi jogunknak és jogalkalmazásunknak életszerűsége.

— **Az a jog, amelynek a nemzet lelkében élő igazság- és jogérzet a forrása, nem okozhatott hasadást a jog, a jogalkalmazás és a nép érzülete között.**

— Éppen ezért nem forradalmi — a magyar hagyományos jogfelfogással egyébként is ellentétes — változtatásokra, hanem a jogfolytonosságban rejlő nagy nemzeti erő ápolásával — és nem a pillanatnyi válság lázas hangulatához, hanem az idők maradandó átalakulásához alkalmazkodva — csak fokozatos továbbfejlődésre van szükségünk.

— **Távol kell tartanunk jogrendszerünktől mindent, ami a magyar szellemiségtől és erkölcsi felfogástól idegen,** megőriznünk és fejlesztenünk kell azt, ami a magyar élet gondolat- és érzésvilágából fakadt.

— A bíró munkája az állami és társadalmi élet egyik legfontosabb feladata. Ezt a feladatot áldozatos

Ünnepekre ajándékot
TAKÁCSNÉ
ékszerboltjából
Piac-utca 56. — Megyeháza mellett.
Arany-, ezüst és valódi borostyán ékszerek. Márkás órák, ólomkristályok.

lélekkel vállaljuk, hogy a magyar nemzet államfenntartó képességeit az új világrend kialakulásában is bizonyítsuk, a magyar nemzet ősi örökségét és a magyar jövendőt biztosítsuk.

Köszöntöm Bocskai vitéz hajdúságát, köszöntöm Debrecent a szabadság történelmi hazáját

A táblabíró beszéde végén szárnyaló szavakkal köszönte meg az üdvözléseket és a következő szavakkal végezte mélyhatású beszédét:

— Lelkem ünneplő áhítatával köszöntöm a magyar élet, a magyar éghajlat, a magyar puszta délibábos, ősi otthonát, a Magyar Alföld nagy rónaságát, a reá boruló égbolt csillagos kupoláját. Köszöntöm Bocskai vitéz hajdúságát, a Hunyadiak, Szapolyaiak, Báthoriak, Bethlenek, Bocskaiak, Rákócziak hűséges városát, a színmagyar várost: Debrecent, e büszke királyi várost, **a szabadság, a vallásüldözöttek történelmi hazáját, évszázadokon át a tudomány fellegvárát**, fényes korszakokban és nemzeti nagy szerencsétlenségünkben egyaránt a szívós küzdelem, a törhetetlen kemény munka és a sajátosan magyar polgári élet és öntudat dicsőséges hordozóját.

— A trianoni börtönfalak lehullottak és mi a magyar jövendő alapjait most rakjuk le.

— **Tudjuk, hogy hazánk sorsáról és létéről van szó; minden cselekvésünket, minden mulasztásunkat a történelmi óra harangütése kíséri.**

— Legyünk méltók a sorsdöntő időkhöz, a magyarság nagy hagyományaihoz, a magyar nemzet történelmi küldetéséhez.

— A nagy világon e kívül úgy sincs számunkra hely, tudjuk, hisszük és valljuk, hogy itt élnünk és halnunk kell.

Dr Szobonya Béla mély hatást keltő beszédét viharos taps fogadta.

A teljes ülés után az egyházi, katonai és polgári élet vezetői tisztelgő látogatást tettek az új elnöknél, aki hivatali helyiségében fogadta vendégeit.

A bukaresti magyar követ átnyujtotta megbizólevelét

Bukarest, nov. 29. (MTI) Vitéz Hertelendy Andor bukaresti magyar követ hétfőn délelőtt 11 órakor a szokásos ünnepi formák között átnyujtotta megbízólevelét Mihály királynak. A magyar követ kíséretében voltak dr. Traub István követségi tanácsos, medgyesy Schwartz Alfonz követségi titkár, dr. Perleky-Kassa Endre követségi titkár, Bartha Endre vezérkari alezredes katonai attasé és dr. Fülöp Pál követségi sajtóelőadó.

1000 halottja van a török földrengésnek

Törökországban pénteken földrengés pusztított. Az áldozatok száma sokkal nagyobb, mint az első jelentésekből kiderült. Több mint ezer ember vesztette életét, a sebesültek száma pedig meghaladja a hétszázat. Három község nagyrészt elpusztult. Van vidék ahol a vasútvonal 30 kilométer hosszúságban tönkrement, az aszfalt útak pedig járhatatlanná váltak a gödrök és szakadások miatt.

Usmandcsik és vidékén az elmult éjszaka 450 halotttat ástak ki a romok alól. A házak 90 százaléka elpusztult s sok állat és élelmiszer is tönkrement. Tessiában és vidékén 250 sebesültet találtak a romok alatt. A Kargi és Tessia közötti országút teljesen használhatatlan. Tessiából 350 halottról érkezett jelentés. — A kormány a károsultak segélyezése 80 ezer frankot utalt ki.

Tegnap hajnalban földrengés volt Horvátországban

Keszthelyen és Kaposvárott is érezték a földrengést. —

Az Országos Földrengésvizsgáló Intézet készülékei ma hajnalban 3 óra 4 perc, 45 másodperckor jelezték a horvátországi földrengést. A földmozgás Budapesten 10 percen át tartott. Az inga maximális kitérése 14 milliméter volt. Az intézethez érkezett jelentések szerint Keszthelyen, Kaposvárott és Lentiben is érezték.

Keszthely, november 29. Keszthelyen és környékén hétfőn hajnalban 3 órakor földrenges volt.

A debreceni Csokonai Színház igazgatója Beleznay Ünger István

HETI MÜSOR:

November 30, kedd: **Luxemburg grófja.** Tisztviselőest.

Szerda este: **Sybill.** Munkáselőadás.

Csütörtök este: **A Manderley-ház asszonya.** B) bérlet.

KAMARASZINHÁZ
a Déri-múzeumban:

Hétfőn és kedden: **Ha mi holtak felébredünk.**

CSOKONAI SZINHAZ
Tel. 25-45. Igazgato B. Ujger Istvan
Eloadasok d. u. fél 4 este fél 7-kor

Kedden tisztviselőestben mérsékelt helyárakkal
Luxemburg grófja

A DÉRI-MUZEUMBAN utoljára Ibsen remeke
Ha mi holtak felébredünk

Tánciskolák

* Havancsák tánciskoláiban új tanfolyam december elsején kezdődik. Beiratás össztáncokon.

Uzenetek a frontról

Fülöp Gyula tizedes a C. 220 tábori postaszámról üzeni édesanyjának Debrecenbe, hogy születésnapja alkalmával a jó Isten áldását kéri rá. Kívánja, hogy még számtalan névnapot érjen családjával együtt. Édes szüleit, testvéreit, valamint Rózsikát számtalanszor csókolja, ismerőseit üdvözli. — Öccsének Fülöp Endre karp. honvédnek Hajasdra üzeni, hogy névnapja alkalmából sok örömet és boldogságot kíván A jó Isten éltesse őt egészségesen nagyon sokáig. Szerető csókjait küldi. Kívánja, legyen ő is jó katona.

Toma Sándor szakaszvezető a B. 500 tábori postáról kéri azt a kislányt, aki írt neki és levelével örömet szerzett, hogy nevét és címét közölje, mert közvetlen neki szeretne válaszolni.

Kovács Ferenc honvéd a H. 813 tábori postaszámról üzeni Hajdúnánásra szüleinek, testvéreinek és Zsuzsikának, hogy egészséges. Sok levelet vár, csókot, üdvözletet küld.

APOLLO
filmszínház
Csak 16 éven felülieknek!
Aranypáva
Ma bemutató!
PÁGER ANTAL legtökéletesebb filmművészetével.

Érmet, régipénzt, háborús sapkajelvényt — sportérmet magas áron vesz
ÉREMGYÜJTŐ
Debrecen Nyil-utca 111 szám. Régipénz és érem ügyben tanácsadás. — Csütörtökönként díjtalan érembemutató 6—9-ig

Dr Haendel Vilmos közgazdasági lap főszerkesztője lesz, írja egy pesti lap

A „Hétfő Reggel" című budapesti ujság tegnapi száma közli a következő hírt:

„Dr Haendel Vilmost, a debreceni egyetem volt prorektorát, akit nemrégiben nyugdíjaztak, az Országos Magyar Sajtókamara tagjai közé vette fel. Hír szerint egy régi, biztosítással foglalkozó közgazdasági lap főszerkesztője lesz."

*

A fenti hír első része tévedésen alapszik. Mint jó forrásból értesülünk, dr Haendel Vilmost **nem nyugdíjazták,** hanem jelenleg **betegszabadságon van.**

A hír második része valószínűleg igaz. mert dr Haendel Vilmost az Országos Sajtókamara tagjai sorába legutóbb valóban felvették.

P. Kiss Szaléz előadása a Máv. Egyetértés kultúrházában

Vasárnap délután rendkivül nagy érdeklődés mellett tartotta meg előadását **P. Kiss Szaléz** ferences atya „Hogyan lettem magyarrá" cimmel, a MÁV Egyetértés kultúrházában. Az érdeklődő közönség soraiban ott volt **Génessy Sándor** dr-ral az élén a műhelytelep és az üzletvezetőség tisztviselőkara és sokan mások.

P. Kiss Szaléz előadása elején kifejtette hogy magyarnak születni nem a mi érdemünk, hanem Istené és szüleinkké. **Magyarrá lenni azonban a mi feladatunk és a mi dicsőségünk.** Minden dicsőségnek azonban meg van az ára, így a magyarrá levésnek is. Bevallom — mondotta előadása során P. Kiss Szaléz — itthon csak „magyarkodtam" s a **hazámtól távol lettem csak igazán magyarrá.**

Uti élményeiről tárt elő néhány érdekes részletet az előadó — A Le-Havre—Newyork tengeri utazással kapcsolatban érdekes megállapítást tett, mely ebbe a mondatba foglalható össze „Ne menj magyar a tengerre". Newyorkot új Babilonnak nevezte s hosszabban ismertette első nagyobb állomáshelyét, New-Brunswickot Ezen a szigetvároson tízezer magyar él és itt ezek a magyarok már hat templomot építettek fel maguktól. Van itt római katolikus, görög katolikus, református, luteránus és baptista templom. Ebben a városban a római katolikus templom mellett van egy 12 tantermes magyar iskola és kultúrház. Tíz apáca tanít itt s a sorsközösségben élő magyarság között élve lehet igazán megtanulni azt hogy mit is jelent valójában magyarnak lenni.

Előadása végén eddigi tapasztalatai során hangoztatta, hogy egyleti szervezettséggel lehet nagyobb dolgokat kivivni s ehhez kiegészítőül kell az egyház munkássága is. Végezetül a sajtóról, mint a legjobb terjesztő eszközről emlékezett meg az előadó.

A nagysikerű és mindvégig érvezetes előadásról a nagyszámú hallgatóság a legnagyobb megelégedéssel távozott.

VIGSZINHÁZ
mozgó
Ma 5 és 7 órakor a legszebb magyar film:
Erzsébet királyné
Főszereplők:
Karády Katalin, Tolnay Klári, Jávor, Somlay, Rajnay

Látogatás a KIE otthonában

16 utcagyereknél, boldogan vár ják, hogy meginduljon a munka a Fiúk Falván

A régi bábaképezde épülete egy idő óta kislegények zajától hangos, A Keresztyén Ifjusági Egyesület régi álma vált valóra e falak között: itt adnak menedéket és nevelést azoknak az utcán kóborgó gyermekeknek, akiket irgalmatlanul elsodorna a bűn, ha nem nyújtanának feléjük segítő kezet.

Amint belépünk a pincehelyiségből átalakított ebédlőbe, a legénykék éppen csajkájukat mossák. Ebéd után vannak. Kabáthajtókájukba van tűzve egyetlen evőeszközük, az önkanál. Az ebédlőben Szekeres Mihály KIE titkár, a gyermekek felügyelője fogad és szíves szavakkal tessékel be szobájába.

„Miska bácsi a mi apánk"

Néhány perc mulva felnyilik az ajtó, három kisfiú jön be a szobába. Mindhárman mezitlábasok, s ami ruha van rajtuk, az is csupa rongy. Ime a három Gorzsás-gyerek: a 12 éves Jancsi, a 7 éves Sanyi és az öt éves Gyuszi. Leülnek a sarokba és kitartóan figyelik a kezemben a cigarettát. Előveszem a tárcámat, kinyitom és az asztalra teszem. Mindhárman a világ legtermészetesebb mozdulatával gyujtanak rá és szakszerű „slukkokat" fújnak a mennyezet felé. Mindössze Gyuszinak van egy halk megjegyzése, miszerint mégis csak a szimfónia a legjobb cigaretta, kár, hogy nem lehet kapni. Aztán beszélgetni kezdünk A legidősebb gyermek elmondja, hogy a Kishegyesi-úti szükséglakásokban laknának, de minek fogják otthon a helyet, vannak még ott ugyis elegen.

— Miből éltetek eddig? — teszem fel a kérdést.

— „Dariztunk" — mondják kórusban. Csodálkozó tekintetemre aztán Szekeres Mihály megmagyarázza, hogy darizni annyit tesz, mint koldulni. Meglepődve hallom, hogy egy-egy vasárnap fejenként 15—20 pengőt is megkerestek kéregetéssel.

— Szerettek itt lenni, gyerekek?

— Nagyon, — mondja Jancsi felcsillanó szemekkel. — Miska bácsi a mi apánk. — És mind a hárman szinte rajongva néznek Szekeres Mihályra. — Még csak az hiányzik — folytatta a középső, — hogy kimehessünk Szepesre, a Fiúk Falvába. Az nagyon jó lesz. Hiába mondják, hogy mi nem szeretünk dolgozni, majd mi megmutatjuk, csak legyen műhelyünk.

Kovács Ferkó csendőr akar lenni.

Ismét nyilik az ajtó, s megjelenik Kovács Ferkó, szájában egy levente-véggel. Mert itt mindenki dohányzik, kivéve az egyetlen felnőttet, Szekeres Mihályt. Mikor Ferkó meglátja, hogy három cimborája vígan pöfékel, eloltja a cigarettáját és gondosan zsebébe dugja. Nyilvánvaló, hogy a magáét akarja kiméln, s tőlem várja dohányzó-szenvedélyének további kielégítését. Diktum-faktum, azután melegen érdeklődöm Ferkó hogyléte felől. Ferkó elsőre közlékenynek mutatkozik, azonban mikor meglátja a kezemben a ceruzát, egyszerre komor arcot ölt, detektívnek néz és nem hajlandó nyilatkozni. „Miska bácsi"-ja megnyugtatja. Igy aztán bár kissé bizalmatlan marad, mégis beszél:

— Hát te hol laktál, mielőtt ide kerültél?

— Össze-vissza, — hangzik a nem éppen pontos meghatározás. — Nappal „dariztam" éjjel meg ott aludtam, ahol éppen rám szakadt az este.

— Jártál valaha iskolába?

— Meghiszem azt, — mondja önérzetesen. — Három osztályt végeztem!

— Hol jártál iskolába?

Ez már nehéz kérdés Ferkó számára. Elgondolkozva néz a cigaretta füstbe, aztán legyint a kezével: — Tudja a fene mán .. rigen vót...

— Mi akarsz lenni Ferkó?

— Csendőr leszek, — jelenti ki határozottan. — Annak a legjobb.

Elmondja aztán, hogy a Fiúk Falvához nagy reményeket fűz. Ha nem lenne Fiúk Falva, szedné magát, kijelentkezne a rendőrségen, s más vidékre költözne.

— Tudod-e Ferkó, hogyan kell kijelentkezni a rendőrségen?

Válasza fölényes: — Ennyit csak tudhatok tán?!

„Kelj fel, anyám, kelj fel a sírodból..."

Mikor kettesben maradunk, Szekeres Mihály beszélni kezd. Szavaiból fanatikus meggyőződés tüzel: — Az egyetlen mód, melyel ezeknek a gyermekeknek a lelkéhez férkőzhet valaki, csak a szeretet, a megértés lehet. Szemben a javítóintézetek fenyítő módszerével, mi lelki síkon akarunk ezekből a gyermekekből embert formálni. Az eljövendő Fiúk Falvát falu-rendszer alapján akarjuk megvalósítani. A fiúk majd maguk választanak bírót, jegyzőt stb. Most csak 16 gyermek jön ki velünk a megalapítandó Fiúk Falvába, de ha ez sikerül, tavasszal 200 gyermeket fogunk kivinni oda. A gyermekek alig várják a napot, hogy indulhassunk. Nehéz munka velük foglalkozni, de hiszem, hogy az eredmény is meg lesz.

Felállok és búcsúzóul melegen megszorítom Szekeres Mihály kezét. Kintről énekszó hallatszik be a szobába. A gyermekek surolják ott az ebédlőterem padlóját és énekelnek

Ha kimegyek a temető mély
árkába,
Ráborulok édesanyám sírhalmára.

És amint kilépek a szemergő, novemberi esőbe, tizenhat panaszkodó gyermekhangon száll utánam a szomorú vallomás:

Kelj fel anyám, kelj fel a sírodból,
Nézd meg, nézd meg, csavargó
lett a fiadból.

HUNGARIA
filmszínház
Dumas világhírű regénye új feldolgozásban:
Gróf Monte Christo
I. rész:
AZ IF-VÁR FOGLYA
Előadások: 5 és 7 órakor.

Rövid táviratok

Berlin, nov. 29. (NTI) Santorin szigetének Badoglio-párti csapatai a november 28-ra virradó éjjel letették a fegyvert a német tengerészeti egységek előtt. Santorin szigete az Égei tengerben fekszik, 31 négyzetkilométernyi kiterjedésű és 20.000 lakosa van. (MTI)

*

Zürich, nov. 29. (Bud. Tud.) Londoni jelentés szerint Harris repülőtábornok az állami lőszergyárak munkásaihoz intézett üzenetében kijelentette, hogy 8 nap alatt több, mint hatezer bombát dobtak Berlinre. Szerinte seholsem lehetnek hatásosabbak a bombák, mint ott és semmiféle más fegyver nem tud olyannyira hozzájárulni a háború megrövidítéséhez, mint a bombázás.

IRÓGÉP
javítás újjáépítés
HURAY műszerész m. IPARKAMARA

Kezében tollal, íróasztalára borulva meghalt Harsányi Zsolt, a kiváló író

A magyar irodalmi életnek és színházi világnak nagy gyásza van: meghalt *Harsányi Zsolt az ismert író, a Vigszínház igazgatója* és a Sznpadi Szerzők Egyesületének elnöke. A kiváló írót az évek óta tartó *megfeszített munka erősen megviselte* az utobbi időben. Hónapokkal ezelőtt hosszabb ideig betegeskedett. *Az ősz elején meghalt az édesanyja, akihez mélységes szeretet és ragaszkodás fűzte.* A temetés után az író Balatonfüredre utazott és egy hónap mulva láthatólag megerősödve, felfrissülve tért haza. Ujra belevetette magát a munkába és egy hete jelent meg új kötete, a »Hajnali cigaretta«.

Hétfőn délelőtt svábhegyi villájának szobájában, íróasztalára borult fejjel, dermedt kezében tollat talált rá a szobalány Harsányi Zsoltra. Riadtan telefonáltak mentőkért, beszállították a Fasor Szanatóriumba, de már nem tudtak rajta segíteni, néhány perc mulva meghalt. *Agyvérzés ölte meg 56 éves korában.*

Harsányi Zsolt 1887-ben született Korompán. Kolozsvárott járt egyetemre, ott lett ujságiró. A világháború kitörése előtt Budapestre került, ott színházi lapot alapított, majd a Budapesti Hirlap szerkesztőségébe lépett. Még diákkorában elnyerte az Akademia Kazinczy-díját. Első regénye az »Arany hollóá és »Féltékeny költő« sikert aratott. Irói hírnevét szinpadi munkássága alapozta meg. A dramatizált Mikszáth regények mellett a »Zenélő óra« és különösen »A bolond Ásvayné« c. darabja aratott nagy sikert. Számos darabot és regényt fordított. Nagyszabásu történelmi regényei az egész világot bejárták. »Az üstökös«. »Ember küzdj«, az »Ecce homo«, a »Mathias Rex« regényei különösen nagy sikert arattak Harsányi írta Kodály »Háry János«-ának szövegét Paulini Bélával és ő fordította Lehár: »Mosolyországa« cimü nagyoperettjének szövegkönyvét. Kedves, közvetlen hangú csevegő volt kisebb irásaiban, melyeket aranyos derü itatott át.

Harsányi Zsolt temetése csütörtökön, december 2-án délelőtt 11 órakor lesz a Farkasréti temetőben.

Az elhunyt író debreceni kapcsolatai

Az elhunyt Harsányi Zsoltot mély kapcsolatok fűzték Debrecenhez. Nemcsak irásaiban foglalkozott szivesen e varossal és a hajdúsággal, családi szálak is kötötték Debrecenhez. A néhany éve elhunyt Harsányi Gusztáv kúriai biró nagybatyja volt a neves írónak. Dr. Lengyel Zoltán főorvos hitvese, Peyer Margit unokatestvére Harsanyi Zsoltnak és közeli rokona dr. Kovats Andorné is. Dr. Lengyel Zoltán főorvost is kedves baráti szálak fűzték a kiváló írohoz még annak kolozsvári esztendeiből. Együtt dolgoztak 1910—11-ben az »Ujság« c. kolozsvári napilapban és együtt szerkesztették a kolozsvári »Szinházi Ujság«-ot.

Dr. Harsányi Zsolt aztán Kolozsvárról felkerült Budapestre, ahol egymásután jelentek meg regényei és a Mikszáth-regényekből dramatizált »Vén gazember« és »Noszty fiú esete Tóth Marival« elindította szinpadi szerzői pályafutását. Meleg baráti kapcsolatok fűzték Harsányi Zsoltot dr. Nagy Sándor református főgimnáziumi tanárhoz is, akit valahányszor Debrecenbe jött, mindig felkeresett.

Az elmult esztendők során pedig sűrűn megfordult Debrecenben az illusztris iró. Ugyanis Debrecenben járt a református főgimnáziumba és itt érettségizett egyetlen fia, Harsányi András, aki érettségi után itt járt teológiára, majd Budapestre került, ahol jelenleg a minisztériumban tisztviselő. Debreceni tanulmányi évei alatt Harsányi Zsolt gyakran meglátogatta fiát. Bár ő maga Sárospatakon végezte tanulmányait, lélekben annyira közel érezte magát a debreceni Kollégiumhoz, hogy fiát itt taníttatta és a debreceni gimnázium ifjúságának irodalmi ünnepélyein két esetben is szerepelt.

A kiváló írót fián kívül kiterjedt rokonság és a magyar irodalmi és színházi világ gyászolja.

A »*Debreczen*« szerkesztősége is gyászolja Harsányi Zsoltot, akiben kiváló irodalmi munkatársát vesztette el. Több mint egy esztendő óta szerződéses viszonyban álltunk Harsányi Zsolttal és értékes, ízes irásai hetenként jelentek meg lapunk hasábjain.

Főgondnok és presbiterválasztás lesz a debreceni református egyházban

A presbitérium ma délután ülést tart

Révész Imre püspök és Kölcsey Sándor főgondnok elnöklésével ma délután a ref. egyház presbiteriuma gyűlést tart. A tárgysorozaton számos fontos ügy szerepel.

Dr. Juhász Nagy Sándor főjegyző jelentést tesz arról, hogy ez év végén lejár az egyház főgondnokának, dr. Kölcsey Sándor polgármesternek megbízatása, igy a főgondnoki tisztségre új választást kell elrendelni. Ugyancsak a testületek presbitériumait, a hívek által választott presbiterek negyedrészét és az összes pótpresbitereket újra kell választani. A választást a mai gyűlésen rendelik el.

Az egyházrészekben is megüresedett több tanácsosi tisztség, ezeket is választás útján töltik be és erre nézve is megteszik a szükséges intézkedéseket.

A presbitériumban a tisztújitást és a bizottságok újjáalakitását a jövő évi első presbiteri gyülesre tűzik ki.

A püspök három új s. lelkészt rendelt ki, *Berényi* Józsefet, *Kerekes Jánost és* Márton *Károly*t s ezt is ma jelentik be a presbitériumnak.

A mai gyűlés tárgyalja meg a jövő évi költségvetést is. Biztositási keretek felemelését terjesztik elő. A vallásoktatási bizottság órabeosztását és a leventék vallásoktatási ügyét is a presbitérium elé viszik. Jelentik *Nagy* Editnek a Dóczi tanítónőképzőbe történt megválasztását, *Balla* László nyugdíjazását, *Elekes* Pál lemondását, *Tóth* Erika rendes tanítónővé választását és több más iskolai ügyet.

Séta a grafikai művészek kiállításán

A Déri Múzeum kiállítási termének fülkékre beosztott falait több mint négyszáz grafikai műlap diszíti s a termet megtöltő közönség zsibongva, elmélyedve, vitatkozva élvezi a sok szépet, amit a kiállított művek nyujtanak. Csoportok alakulnak egy-egy fel előtt, máshol műértően mélyed el egy-egy gyüjtő a rézkarc vagy fametszet tanulmányozásában, ismét máshol valamelyik kiállító művész magyaráz a grafikai eljárások technikájáról. Közben pedig élénk élet folyik a pénztárnál. A vásárlók szinte tömegesen jelentik be a megvásárolt műlapok címeit. A művásárlás még az ünnepélyes megnyitást is megelőzi.

Féltizenkettőkor nyitja meg *Toroczkai* Oszvald, a Képzőművészek és Műpartolók Egyesületének igazgatója a kiállitást. A magyar vidéknek ritkán nyilik alkalma arra, hogy magas színvonalu grafikai kiállitást lásson — mondja megnyitó beszédében — s ezért nem is tudja kellőképen megismerni és megbecsülni a világszerte ismert magyar grafikus művészeket. Az egyesület és a művészek áldozatkészségéből született kiállitás alkalmat nyujt a megismerésre s a vásárlásra, mert a művészek, az egyesület kérésére a cél érdekében majdnem békebeli árakon adják műveiket. Kulturfeladatot teljesített a kiállitás rendezésével az egyesület és a kiállitó művészek, Debrecen közönségén van a sor, hogy támogassa őket nemes munkájukban.

A kiállitásról oldalakat irhatnánk. Akár Szönyi István, a világhirű magyar művész rézkarcait, eredeti rajzait nézzük, akár Varga Nándor Lajosnak, a nagy magyar grafikusnak nagyszerű alkotásait élvezzük, akár Zádor István kitűnő művészünk vernimü-iban, vagy Vadász Endre finomságokkal telt rézkarcaiban gyönyörködünk, vagy Gáborjáni Szabó Kálmán dinamikus erejű, kiváló technikával vésett fametszetei, Toroczkai Oszvald erővel telített rajzai és színes krétarajzai, Menyhárt József nagyszerűen megkomponált és elkészitett fametszetei előtt állunk, örömmel kell megállapitanunk, hogy a magyar grafika a legnagyobb megbecsülést érdemli meg. Epigy kell megemlékeznünk a többi kiállító művészről is. Bánszki Tamás, Balla László, Oláh István, Conrád Gyula, Tar Zoltán, Beron Gyula, Korda Géza, a korán elhunyt Gy. Sándor József, Balázs S. Árpád, Gimes Lajos, Nagy Sándor János, valamennyien munkájuk legjavát küldték be és valamennyien gazdagitják azt az értéket, amelyet a kiállítás jelent.

A közönség pedig láthatóan hálával fogadta a művészek remekeit s ez a hála, amint már említettük, olyan vásárlási kedvben nyilvánult meg, amely legjobb bizonyitéka annak, hogy művészeink s a kiállitást rendező egyesület elérték céljukat. Debrecen megérti, méltányolja és támogatja törekvéseiket.

A kiállitás a Déri Múzeumban minden nap 10—17 óráig van nyitva déli szünet nélkül, hogy a legnagyobb elfoglaltságúak is megtekinthessék.

Mi a helyzet adebreceni egyetemen

Egyik helyi lapban olyan közlemény jelent meg, hogy a Debreceni Egyetemi Ifjúság határozata értelmében a zsidó egyetemi hallgatók az egyetemet további intézkedésig nem látogathatják. Ezzel kapcsolatban a Debreceni Egyetemi Ifjúság vezetősége kijelentette, hogy „a zsidó hallgatók kitiltásáról elterjedt híreket legalább is koraiaknak lehet mondani".

— Az a tény — mondották —, hogy egyes keresztény és zsidó hallgatók között az utóbbi időkben történtek bizonyos sajnálatos surlódások, amelyekről a Debreceni Egyetemi Ifjúság vezetősége illetékes helyen jelentést tett Addig, míg ebben az ügyben a megindult vizsgálat tisztázni nem fogja a vitás kérdéseket, az egyetemi ifjúság várakozó álláspontra helyezkedik.

Álkulcsos betörő ellopta a jótékony célra vett ruhaneműt

Benyhe Imre igazgató-tanító, Ispotály-tér 8. szám alatti lakos feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki szobájába álkulccsal behatolva onnan négy és félméter rózsás flanellanyagot és egy pár gyermekcipőt ellopott. A ruhaneműt és cipőt jótékonycélra vásárolták

A betörő az íróasztal fiókját is feltörte pénzt azonban nem talált.

Miért szenved?

Számtalan emberen segít a Pyramidon tabletta.

Ön sem kivétel!

Pyramidon TABLETTÁK

BAYER

Nagyszámú ifjúság és értékes előadások az első debreceni körzeti református ifjúsági konferencián

Vasárnap reggel földműves ifjak serege lepte el a Kollégium udvarát amit hamarosan debreceni diákok iparos és kereskedő ifjak tarkitottak. Konferenciára gyült össze Debrecen és környékének református ifjúsága. Félkilenc órakor már meg is kezdődtek a Kollégium tiz tantermében a csendes bibliakörök Fél 10 órakor átvonult az ifjúság a Péterfia utcai egyházrész gyülekezeti termébe, zsúfolásig megtöltve azt.

Pataky László ifjúsági kerületi lelkész köszöntötte közvetlen szavakkal a konferencia résztvevőit, majd rövid megnyitót tartott, amelyben örömét fejezte ki, hogy már az első alkalommal ilyen nagytömegü ifjúságot mozgatott meg a körzeti konferencia. Budapesten már évek óta rendez ilyen alkalmakat a pesti és pestkörnyéki KIE, minden összsel és tavasszal.

Teleky László gróf a KIE Szövetség országos elnöke tartott előadást: **Uj élet cimmel.**

— Ez a mi világunk „élet"-nek rendszerint olyan életformát tart, amelyikről Isten igéje azt mondja hogy halál. Az Igének azonban igaza van és a KIE megujult életü ifjúsága bizonyság arra, hogy ez valóban igy van.

Kiemelkedő személyiségek után a maga életének bizonyságait mondta el.

— Én nem azért örvendek leginkább az életemnek, mert gróf vagyok, mert különleges nevelődési lehetőségeim voltak, hogy országot és világot láttam és sok minden adottsághoz könnyen jutottam, amiért mások hiába futnak, hanem mindezeknek csak annyiban és azért tudok örvendeni, mert ezt az életet Krisztus igéjában élhetem. A Krisztusban való élet naponként megujulásra segít bennünket, ezért azt mondom — fejezte be előadását —, hogy csak a naponta megújúló élet méltó egyedül az élet névre.

Az előadás után istentisztelet volt, amelyen az Igét **Tamás Ferenc** egyházkerületi missziói lelkész hirdette. Hangoztatta, hogy nemcsak holt kövekből épülnek házak, hanem élő kövekből is, melyekből lelki házak válnak.

Délelőtt még egy előadás volt amelyet **Papp Béla** karcagi lelki pásztor tartott „Lelki nemzet" cimmel Sorravette a nép, faj, állam kérdéseit Kiemelte, hogy mindez még nem nemzet. A nép csak teste a nemzetnek, az állam csak ruhája és mindezeknek életet az a lélek ad, amelyik a nemzetet irányítja. Rámutatott arra is, hogy ott, ahol Szentlélek nincsen, lehet faj, nép, állam de nemzet nincs.

Ebédszünet után a vidéki ifjúság **Lukács László** könyvtárigazgató vezetésével megtekintette a Kollégiumot aztán pedig tovább folyt a konferencia. Szóban és irásban feltett kérdésekre közös megválaszolása következett, amelyet **Kiss Antal Jenő** ifjúsági lelkész irányított. Élénk viták — értékes megbeszélések alakultak az ifjúság legszélesebbkörü problémáiról Azután záró ünnepély volt. Beszédek, dalok szavalatok a tanfolyamról őszinte beszámolók hangzottak el. **Az** egész nap összefoglalóját, tanulságait **Siposs Károly** nyilastelepi lelkipásztor, a konferencia vezetője mondotta el, értékes záróbeszédében Utána a nem diákifjúság elutazott, a Soli Deo Gloria ifjúság pedig **Török István** egyetemi tanár elnöklésével közgyülést tartott.

Mikulásra remek ajándékot

KISS

úridiavatnál

Alföldi palota

HIREK

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata, november 27-én reggel 8 órától december 4-én reggel 8 óráig: Kigyó, Piac u 31, telefon: 30-95 Tisza, Péterfia 61, telef: 21-52. Csillag, Árpád-tér 1, tel.: 29-32 Isten Gondviselés, Petőfi tér és Teleki u. sarok, telefon: 32-81. Mátyáskirály, Nyilastelep, Vámospércsi 16, telefon: 32-01.

Jóban, rosszban egyedül...

Jóban, rosszban egyedül voltam
És megedzett a magány...
Ezért nem talál készületlen
A törvényszerű halál.

Nem gondolok magam sajnálva
A legutolsó útra,
Sohsem vágytam a Parnasszusra,
Elérhetetlen csúcsra.

Eltem, ahogy milliók élnek:
Egynek s nem millióknak...
Mégis árva koldusa lettem
Boldogságnak és a csóknak.

Egyedül vagyok jóban, rosszban,
Nem áll mellettem senki,
Nem sirok és nem sirnak vissza,
Hogyha majd el kell menni.

Wagnerné Szüts Adél.

— **A debreceni Magyar-Bolgár Társaság** december 2-án, csütörtökön este háromnegyed 8 órai kezdettel tartja szezonnyitó összejövetelét a Gambrinus különtermeiben. Az est keretében dr Várady Szabó Miklós egyetemi tanársegéd tart előadást.

— **A szabadegyetemen (Népszerű Főiskolai Tanfolyam)** a Dérimúzeumban 1943 december 3-án, pénteken előadást tart 5 órai kezdettel dr Tankó Béla egyetemi ny. r. tanár „Kant élete és bölcsele", 6 órai kezdettel dr Szabó Árpád egyetemi ny. r. tanár „A görög tragédia" címen. Belépés díjtalan.

— **Miskolc város közgyűlése elhatározta,** hogy beszerzési segélyben és karácsonyi jutalomban részesíti tisztviselőit és nyugdíjasait. Decemberben háromszor kapnak fizetést Miskolcon a városi tisztviselők és nyugdíjasok: a decemberi rendes illetményt, illetve nyugdíjat, aztán a beszerzési segélyt, mely egyhavi illetménynek felel meg és a karácsonyi jutalmat.

— **A Kossuth-utcai egyházrész nőszövetsége estélyén Koncz Aurélné tartott felolvasást.** Vasárnap este a régi Dóczi-intézetben a Kossuth-utcai református nőszövetség szeretetvendégséget rendezett a szegény iskolás gyermekek felruházása céljára. Ez alkalom legkiemelkedőbb pontja volt Koncz Aurélné nyug. leánygimnáziumi igazgató „Sárga rózsák" címmel tartott felolvasása. Költői emelkedettséggel és finom kifejező erővel élénk színekben állította a hallgatóság elé a hajdani és a mostani székely élet egy-egy darabját. A hallgatóság előtt szinte megelevenedtek a századeleji békés, boldog idők. De ezek már mind csak emlékek. Azóta sok idő eltelt, benne a világháborús összeomlással, a drága Székelyföldről való elmeneküléssel. Izzó hazaszeretettől meleg szavai panaszkodnak arról, hogy még ma sincsen nyugalomban és békességben a sokat szenvedett székely nép. A régi időkből megmaradtak azonban a régi parókia kertjében újra meg újra virító és illatozó hajdani sárga rózsák. A jelenlevők őszinte hálával adóztak a köztiszteletben álló előadó igen kedves felolvasásának. Az estély megnyitásaképpen Baja Mihály lelkipásztor olvasott Bibliát és mondott buzgó imádságot. Az estélyen Bódás János: „Vitézi ének, 1943" című költeményét adta elő Kosdy Gabriella gyakorló tanárjelölt.

Köztisztviselők és nyugdíjasok megsegítése

A kir ítélőtáblai elnök beiktatásán Debrecenben tartózkodott dr. *Javornitzky* Jenő miniszteri tanácsos, a Közszolgálati Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége vezértitkára, aki munkatársunk érdeklődésére a tényleges közszolgálati alkalmazottak, nyugdíjasok, özvegyek és árvák ügyében a következő tájékoztatást adta:

— A KANSz a tényleges közszolgálati alkalmazottak, nyugdíjasok, özvegyek és árvák helyzetének általános és megfelelő megjavítása, továbbá a megélhetés megkönnyítése és e célból a szükséges *élelmezési, valamint ruházati cikkekkel való természetbeni ellátás intézményes biztosítása végett emlékirattal fordult a kormányhoz* és a kérések teljesítését ismételten személyes közbelépésekkel is szorgalmazta.

A kormány tagjaiban a kérésekkel szemben meg van a megértés és jóindulat. Az illetékesek részéről elhangzott nyilatkozatokból megállapithatóan *megtörténik a beszerzési csoportoknak intézményes felállítása, egyben forgótőkével való megerősítése* és hisszük, hogy az árubeszerzés lehetőségére is módot fog nyújtani a kormány. Remény van arra is, hogy az adott körülmények és viszonyok határai között bizonyos méretű karácsonyi segélyezés is fog a legközelebbi időben történni.

* **Eljegyzés.** Fülöp Katóka. és Vigh János tsz. szkv. jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Újfajta motalkójegyek.** A hivatalos lap közli, hogy a kereskedelmi és közlekedési miniszter újfajta benzinjegyek kiadását rendelte el. Január 1-től a motalkószelvényeket négyhónaponként adják ki. A személy- és teherautók számára négy-négyféle, a motorkerékpárok és segédmotoros kerékpárok számára pedig egy-egyféle utalványt rendszeresítenek. A négyféle autóra szóló benzinjegyre 10, 15, illetve 20 liter benzint szolgáltatnak ki. A rendelet új motalkójegyeket rendszerit a bérautók, a teherautók és a MATEOSz tehergépkocsik számára is.

— **Kereskedők és iparosok figyelmébe!** December elején új német tanfolyam kezdődik a Német Tudományos Intézetben a kereskedők és iparosok számára. Az órák hétfőn és csütörtökön 7—8-ig lesznek. Első óra és beiratkozás december 2-án, csütörtökön este 7 órakor a Német Tudományos Intézetben, Ferenc József-út 22. II. emelet.

— **A Tiszántúli Madárvédelmi Egyesület összejövetelét** nem december 1-én, hanem másodikán csütörtök délután 6 órakor tartja a Páll söröző különtermében. Ez alkalommal dr Nagy Jenő ügyvezető elnök számol be nyári utazásairól a máramarosi havasokban, a magas hegyvidéki őserdők állatvilágáról, sasokról, farkasokról, medvékről. Az alsódunai és dráva. foki ártéri őserdők állatvilágáról, gém- és kócsagtelepekről, Európa utolsó ilynemű természeti látványosságairól. Tagjainkon kívül szívesen látunk minden vadászembert és természetkedvelőt.

— **A Piaci Árusok, Vásári Kereskedők és Kertészek Társulatának elnöksége felhívja gyümölcsárus tagjait,** hogy szerdán délután két órára a társulat helyiségében iparügyben megjelenni szíveskedjenek. Fontos tárgy kerül megbeszélésre, az újabb rendelkezések értelmében ugyanis az iparigazolványokat záradékolni kell. Ezért a megjelenők iparigazolványaikat is hozzák magukkal. Elnökség.

— **Kigyulladt a motorkerékpár, öngyilkosságot kísérelt meg a cselédleány.** Sebestyén László szentesi főorvos lakásán felrobbant egy segédmotoros kerékpár, amikor Tamási Erzsébet cselédleány a benzint kieresztette a tartályból. A robbanás kisebb tüzet okozott, mire a tűzoltók megérkeztek, de komolyabb kár nem történt. A cselédleány félelmében szombat este sósavval öngyilkosságot kísérelt meg. Állapota súlyos, még vasárnap sem lehetett kihallgatni.

* **Új tanfolyam** kezdődik december elején a Simai Magdolna és Sipkovics Béláné Slezák Mária gyorsíró-, gépíró- és szépíróiskolájában. Piac-utca 73. Előkészítés államvizsgára. Vidékieknek vasúti kedvezmény. Telefon: 22-53. Debreceni tank. kir. főig. eng. szám: 5548/1943—44.

* **Megkezdődött** a hó- és gumicipő, valamint cipzárjavítás Kovacsnál, Deák Ferenc 3.

— **December 10-ike után lehet szaloncukrot vásárolni.** Az idén is gondoskodás történt a karácsonyi szaloncukorellátásról. Mintegy száz vagon cukrot bocsátottak az édesipar rendelkezésére. A már elkészített szaloncukrot december 10-ike előtt nem lehet árusítani és azt egyelőre zárolt árunak kell tekinteni.

— **„Ü"-betű nélkül motorozott** Góth János budapesti motorszerelő, 15 napi fogházra ítélték. Góth János az első, aki büntetést kapott a hétvégi autóforgalmat szabályozó rendelet megszegése miatt.

— **Barátja kalapját akarta lelőni, a fejét találta.** Rucz János orosházi textilkereskedő beszélgetés közben fogadott Kocsis Mihály húszéves hódmezővásárhelyi fiatalemberrel, hogy 10 méternyi távolságból lelövi kalapját. A lövés azonban Kocsis fejét találta. Mentők szállították a hódmezővásárhelyi kórházba. Állapota nem életveszélyes. A vizsgálat megindult.

— **Bakó György temetése.** Impozáns nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra hétfőn délután hetei Bakó György nyug. városi adófőtisztet. A köztemető díszravatalozó termét teljesen megtöltötte az előkelő gyászközönség, melynek soraiban ott láttuk az m. kir. pénzügyigazgatóság tisztviselőkarát élükön dr Csire Ferenc kir. adóhivatali főnökkel, a városi adóhivatal tisztviselőkarát dr Balla Bertalan tb. főjegyző, dr Szabó Lajos városi tanácsnok, Némethy István, Balogh Kálmán főszámvevőhelyettesek vezetésével, Baskay Ferenc nyug. pénzügyigazgatóhelyettest, a forgalmiadóhivatal tisztviselőkarát Karsay Gusztáv forgalmiadóhivatali főnökkel, Futó András püspöki titkárt, Nagy Géza Hangya igazgatót, Polgáry István, Polgáry Miklós, Polgáry András földbirtokosokat a nagyszámú társadalmi előkelőséget. A gyászszertartás a Városi Dalegylet gyászdalával kezdődött. A ravatal felett Baja Mihály ref. lelkész mondott magasszínvonalú szép imát. Az ima után megbontották a díszes ravatalt és kihozták a nehéz tölgyfakoporsót a ravatalozó előtt várakozó négylovas gyászkocsira, majd megindult az előkelő gyászmenet a sírhoz. A gyászkocsit két oldalon díszegyenruhás városi hajdúk kísérték. A sírnál a lelkész újabb imája után dr Szabó Lajos városi tb. tanácsnok lépett a koporsóhoz és emelkedett szellemű beszédben vett a városi adóhivatal és a Városi Dalegylet nevében örök búcsút Bakó Györgytől. A búcsúbeszéd után elföldelték a koporsót.

Hölgyeim!
Nem drága az ANGORA KALAP,
ha „KALAPIPAR"-nál
Széchenyi-utca 7. szerzi be
TURBÁNSZERŰ FAZONOK IS
P **55.**—-től

Kalapáccsal fizette ki az ittas vendég a bérkocsist

Jánki Ferenc bérkocsis, 46 éves, Nyil-utcai lakos feljelentést tett a rendőrségen Mezei Gyula ócskaruhakereskedő ellen, aki vasárnap éjszaka fél 12 órakor megfogadta őt az Arany Bika előtt azzal, hogy vigye haza Apaffy-utca 16. szám alatti lakására. Jánki felvette bérkocsijára Mezeit és hazaszállította. Mikor megérkeztek, Jánki feljelentése szerint Mezei megkérdezte, hogy mennyivel tartozik. A bérkocsis megmondta, hogy öt pengő a fuvardíj, mire Mezei, aki Jánki állítása szerint ittas volt, bement a lakásba pénzért. Öt perc mulva visszatért kezében egy kalapáccsal és megkérdezte tőle, hogy mire vár még:

— A fuvardíjat várom — mondotta Jánki...

— Adtam én már magának 20 pengőt — felelte Mezei.

Jánki erre tiltakozott és kijelentette, hogy *éppen a fuvardíjért ment be.* Ekkor Mezei Jánki állítása szerint *megragadta a kalapácsot és kétszer fejbevágta őt.* A vére eleredt, megtántorodott és segítségért kiáltott. Mezei bement a lakásba, a segélykiáltásokra pedig megjelent a helyszínen a közelben posztoló rendőr, aki a kalapáccsal kifizetett bérkocsist a mentőkhöz kísérte, ott elsősegélyben részesítették, majd a rendőrségen megtette jelentését az esetről.

A rendőrség megindította a nyomozást az ügy tisztázására.

— **A győri királyi törvényszék rögtönítélő bírósága** Adametz Németh István 33 éves rovottmultú egyént kötél általi halálra ítélte. Németh Magyaróvárott rablási kísérleteket követett el elsötétítés alatt. Bogár János állami ítéletvégrehajtó a törvényszék udvarán szombaton délelőtt végrehajtotta a halálos ítéletet.

— **Noiret Irénnek nem történt baja.** Megdöbbentő hír terjedt el a budapesti művészvilágban. A hír szerint a legutóbbi berlini bombatámadás során életét vesztette Noiret Irén, a magyar származású kiváló német énekesnő. A valóság ezzel szemben az, hogy Noiret Irén a nagy bombatámadás napján Párisba utazott vendégfellépésre, villáját azonban valóban rombadöntötte egy bomba s mivel azt hitték, hogy még Berlinben tartózkodik, elterjedt halálhíre. Noiret Irén egyébként távbeszélőn jelentkezett már Párisból.

— **Meghalt Zakál Dénes.** A rádió épületére kitűzték a gyászlobogót: dr Zakál Dénes, a kiváló zeneszerző, a rádió műsorfelügyelője hosszas szenvedés után 43 éves korában meghalt. Zakál Dénest még a nyár folyamán olyan veszedelmes betegség lepte meg, amelynek ellenszerét még nem ismeri az orvostudomány.

— **Két nőt, egy férfit kivégeztek Hannoverben, mert nem adtak szállást a bombakárosultaknak.** A „Kölnische Zeitung" közli, hogy a közelmult napokban hozták meg Németországban az első halálos ítéleteket olyanok ügyében, akik légi támadás után megtagadták a bombakárosultak befogadását. A Hannover ellen végrehajtott brit repülőtámadás után a várostól délre fekvő Nordstemmen községben egy család, amely egy férfiből és két nőből áll, nem volt hajlandó szállást adni bombakárosultaknak. Mint hivatalosan megállapították, a háromtagú család tíz szobát használt a saját házában s így feltétlenül abban a helyzetben volt, hogy az otthonuktól megfosztott néptársak segítségére lehetett volna. A kimondottan antiszociális magatartást mutatta az is, hogy a ház átkutatásakor a rendőrség nagymennyiségben felhalmozott szükségleti cikkekre bukkant. A hivatalos közlés szerint többek között 80 pár, részben új cipőt is találtak, noha a család egyik tagja nemrégiben cipővásárlási engedélyt igényelt.

A töltésre ugrott tehén súlyos motorkerékpárszerencsétlenséget okozott Debreceu határában

Farkas Elek pestszenterzsébeti lakos Debrecenbe indult motorkerékpárján. Háta mögött, a pótülésen ült Lempák István nevű barátja, szintén pestszenterzsébeti lakos.

Hajdúszoboszlót már jóval el hagyták és Debrecen határába érkeztek, amikor a töltésről felugrott az *útestre egy tehén és keresztbeszaladt a motor előtt.* Olyan hirtelen történt ez és a tehén olyan közel bukkant fel a motorkerékpárhoz, hogy Farkas Elek bár 30 kilométeres sebességgel vezette gépét, amellett a tehén megpillantásakor nyomban fékezett, mégsem lehetett a motorkerékpárt már megállítani *az beleszaladt a tehénbe, Farkas elereszteted a kormányt, egyensúlyát vesztve kizuhant és súlyos fejsérüléssel, véresen, eszméletlenül terült el.* Társa, a hátul ülő Lempák István csak könnyebb sérüléseket szenvedett.

Az eszméletlenül heverő, erősen vérző Farkas Eleket az útitesten haladó fővárosi gépkocsi találta meg, autóra tették és beszállították a debreceni sebészei klinikára. Állapota súlyos. A tehén gazdájának kézrekerítésére, mivel azon tény által, hogy a tehenet őrizetlenül hagyta, gondatlanul járt el, — megindult a nyomozás.

— **Két nap alatt hét halálos gázolás történt a fővárosban.** A hét gázolás közül a villamos öt, a vonat pedig két áldozatot követelt. Szombaton délután a 28-as villamos egyszerre két egyént is elütött: Felczak Márton 27 éves lengyel internáltat és Házi Józsefné 26 éves postásnőt. A két szerencsétlen ember egymás mellett haladt a síneken s a villamos mindkettőjüket maga alá gyürte. Falczakot és Házy Józsefnét a kivonult mentők holtan húzták ki a villamos alól.

— **A pestvidéki törvényszék mint rögtönítélő bíróság hétfői tárgyalásán** Barsi József 18 éves kifutót az elsötétítés ideje alatt elkövetett rablás büntettéért 10 évi fegyházra ítélte. A kifutó Dunaharasztin megtámadta Töpper Lajos mérlegkészítőmestert, leütötte és el akarta venni nagyobb összeget tartalmazó pénztárcáját, de tévedésből azt a tárcát vitte el, amelyben csak iratok voltak.

HIRDETMÉNY.

Az 1876:VI. tc. 5. paragrafusának 3-ik bekezdése értelmében közhírré teszem, hogy a város közigazgatási bizottságából a folyó év végével kilépő tagok tagsági helyei a törvényhatósági bizottság december havi rendes közgyűlésén fog választás útján betölteni. — *Dr Kölcsey Sándor* sk., polgármester.

HIRDETMÉNY. Értesíti a hatóság a város érdekelt lakosságát hogy a „Hösök utcájával" kapcsolatos munkálatok céljára feltétlenül szükségesnek talált Végh Imre, Végh József és neje, Erdei József és társai, Kémery Mikó Gyula Schwarc György és Makai Ferenc, Csugány Gábor és neje tulajdonát képező ingatlanra a kisajátítási eljárás elrendeltetett. Az eljárás lefolytatására kiküldött kisajátítási albizottság f. évi december hó 15-én, délelőtt 9 órakor a városháza tanácstermében ülést tart. Erre az ülésre a hatóság az érdekelteket meghivja azzal, hogy az eljáró bizottság a kisajátítási terv megállapítása mellett akkor is érdemben fog határozni, ha az érdekeltek közül a tárgyaláson senki sem jelenik meg. Értesíti továbbá a hatóság az érdekelteket, hogy a kisajátítási tervet és összeírást a hatóság hirdetőtáblájára (rendőrség, Kossuth u. 20, földszint) f. évi november hó 24-től számított 15 napra, vagyis december hó 8-ig közszemlére kitette és az a hivatalos órák alatt bárki által megtekinthető. **Elsőfokú közigazgatási hatóság.**

KÖZGAZDASÁG

A Kereskedő Társulat teljes önállósága megőrzése mellett belépett törzstagként a KOE-be

Sok szólam hangzik el a magyarfajta szeretetéről, de sokan tettekkel ellenkezőleg cselekszenek, mint amit ajkukkal hirdetnek, mondotta Radó Rezső a Társulat közgyűlésén. Kontsek László a vidéki kereskedelem érdekeinek megvédéséről, Halla Aurél a kereskedőellenes hangulat alaptalanságáról. Galamb Ferenc a köteles tagságon alapuló kereskedelmi testületről beszélt.

A Debreceni Kereskedő Társulat vasárnap délben rendkivüli közgyülést tartott Kontsek László elnöklésével Megjelent a kereskelelmi miniszter képviseletében Jablonkay István miniszteri o. tanácsos, a KOE részéről Halla Aurél nyugalmazott államtitkár, Sándor Béla főtitkárral, a debreceniek közül a város képviseletében dr. Orosz Árpád tanácsnok, a Kamara részéről dr. Radó Rezső miniszteri biztos, az iparhatóságtól dr. Koller József tanácsnok, a kereskedők közül Sesztina-Nagybákay Jenő, Kontsek Géza és Nagybákay Antal vezetésével sok kitünő tagja a kereskedő társadalomnak.

Kontsek László elnöki megnyitójában megokolta, hogy a rendkivüli időkben miért volt szükség a rendkivüli közgyülés összehívására. Hangsúlyozta, hogy a **vidéki kereskedelem érdekei eltérnek a fővárosétól, ezért feltétlenül szükséges, hogy a vidéki kereskedők szervezetten, egységben lépjenek fel érdekeik védelmére.** Az egyetlen hivatalos érdekképviseleti szervben: a KOE-ban ezt elérik azzal, hogy külön vidéki főcsoportot hoztak létre, önálló saját, külön ügyvitellel. (Éljenzés, taps.) Majd bejelentette, hogy a közgyülésnek két tárgya van: az alapszabálymódosítás és annak kimondása, hogy a Kereskedő Társulat, mely önállóságát, vagyonát teljesen érintetlenül megtartja, törzstagként belép az országos szervezetbe, a KOE-be. Ezzel a debreceni kereskedőtársadalom számára újjobb élet kapui nyiltak meg. Az anyagellátás, haszonkulcs megállapitás, utánpótlási ár stb. érdekek védelmében a jövőben még nagyobb szükség lesz az a megszervezett, egységes kereskedőtársadalomra, mint eddig volt. Nagyon fontos a szövetkezetek kérdése is, mert az egyéni kereskelelem és a szövetkezet között sok tisztázatlan kérdés áll fenn Wünscher Frigyes, Hangya vezérigazgatója egyórás látogatást tett a Kereskedő Társulatnál, szívélyes készségét bizonyitott ta arra nézve, hogy a kereskedelemmel bármely percben kész tárgyalni. Hozzunk elő konkrét dolgokat, amiket kifogásolunk és készséggel rendelkezésünkre áll Lehet, hogy ebben a kérdésben is csakhamar megfelelő megoldás történik, amit majd szintén elnevezhetünk „debreceni normának".

Dr. Radó Rezső miniszteri biztos szólott ezután: **A kereskedelemlem egységes megszervezésének rendkivül nagy jelentősége van,** mert soha olyan veszedelmes idő még a magyar sors szem pontjából nem volt folyamatban, mint most. Egy nemzet akkor küzdheti át magát a bajokon ha annak a polgári egységes gondolkozásuak, összetartók a veszedelem pillanatában és nem engednek a széthúzó erőknek, nem viszálykodnak, hanem az ellentéteket feledve, magassabb célok: az ország és nemzet felemelkedése és jövőjének biztosítása érdekében erőiket egyesítik.

— A debreceni kereskedők olyan ősökre tekinthetnek vissza, akiknek karaván jaik és gályáik jártak a Fekete tengeri kikötőig és Indiáig s a debreceni kalmárok vitték Debrecenből az árút tovább nyugat felé. **Természetesen a Kereskedő Társulatot kellett kiválasztani, hogy a KOE helyi szerve legyen.** A debreceni kereskedők mutassanak példát az országnak az összefogásra.

— Sok szólam hangzik el az összefogásról — folytatta Radó Rezső —, a magyar fajta szeretetéről de sok hiba is történik ekörül. **Sokan hordják a szeretetnek, a fajtestvériségnek,** az összetartásra szóló, egymás támogatására felhívó szólamokat az ajkukon, de a tetteikkel ellenkezőleg cselekszenek. Száz évvel ezelőtt mondotta Széchenyi, hogy olyan kevesen vagyunk, még az apagyilkosnak is meg kell bocsájtanunk. Az az időszak korántsem volt olyan veszedelmes, mint a mostani. Széchenyi igazsága ma még fokozottabban megáll. Ez az igazság és az örök ige: szeresd felebarátodat, mint tenmagadat és amit nem kivánsz magadnak, ne tedd másnak — legyen vezércsillaga minden magyarnak, amikor a szabad kereskedelem érdekképviseletét kiépiteni igyekszik.

Halla Aurél KOE elnök, nyug. államtitkár, Debrecen dicső és szép kereskedői multjáról beszélt nagy elismeréssel.

— Alig van városa az országnak, amelyben annyi kereskedői intézmény lenne, mint itt. A gyönyörü művészi székház, a kereskedelmi iskolák, a tradiciókon alapuló kereskedői házak, melyek apáról fiúra szálltak. A Debreceni Kereskedelmi és Iparkamara tekintélye vetekszik a budapesti első kamara tekintélyével.

Beszélt arról, hogy ezelőtt 250 évvel alakult meg az első magyar kereskedelmi érdekképviselet — Debrecenben, hogy a magyar kereskedők érdekeit megvédje a görög betelepitett kereskedők ellen és sikerült is őket innen eltávolitani

— Nem véletlen, hogy a KOE zászlóját Debrecenben bontották ki. A kereskedők nem okai az árúhiánynak mert ők nem termelnek, csak közvetítik a cikkeket, mégis a kereskedelmet ültetik a vádlottak padjára, ha hiány van valamiben. **Amikor kevés árú van, mindenki kereskedelemmel akar foglalkozni.** Ma már azonban mindenütt kezdik elismerni a kereskedelem fontosságát és nagy munkáját a köz érdekében. A kereskedőknek jogos igényük van arra, hogy ők funkciókat végezzenek és a nemzet jövedelméből az őket jogosan megillető részt meg is kapják. A magyar kereskedelmet át kell menteni a háború utáni időkre. Hogy ezt meg tudjuk tenni, ez árúraktár kérdése. Az árúraktár a kereskedő vagyona, mindene, tehát feltétlenül ki kell harcolnunk az utánpótlási árat.

Pleskó András kamarai titkár ismertette az alapszabálymódosításokat, amire azért volt szükség hogy a **Társulat önállóságának megóvása mellett beléphessenek KOE-ba törzstagként.** A követett eljárásra kötelezett bennünket a Társulat két és fél évszázados multja és a meglevő kultúrális intézményeink zavartalan fenntarthatása. **Teljesitették a Fűszer kiskereskedők Egyesületének kérését, hogy ők a Társulatba és nem a pesti KOE-be lépjenek be törzstagként, így a tagdijrészük is itt marad Debrecenben. A tagdijakat 24—500 pengőben állapitották meg viszont a Társulat nagy irodát fog fenntartani** mely a kereskelők minden anyagi és személyi érdeke szolgálatára rendelkezésre tud és fog állani. A tisztikart kibővitették, az elnökön kivül egy ügyvezető elnöke s három alelnöke lesz a Társulatnak, a választmánynak 30 tagja, a hivatalbóli tagokon kivül. A 150 taggal biró egyesület törzstagként léphet be a Társulatba, a szakosztályok létrehozásához legalább 20 tag kell. Szakcsoportok és vegyes szakosztályok is alakithatók.

Nagybákay Antal országgyülési képviselő arról beszélt, hogy a kereskedelmi miniszter megfelelő árú és hitelellátással, ösztöndijakkal, kedvezményekkel, könyvtárakkal mindent megtesz a kereskedők szinvonalának az emelése érdekében.

Galamb Ferenc ipartestületi elnök azt kérte, munkálják ki illetékesek mennél előbb, hogy a **kereskedők köteles tagként lépjenek be az alakulásba,** mert csak úgy léphetnek fel megfelelően az árvédelmi munkában, amint ez az iparosoknál a testületekben történik. **Ha a debreceni Ipartestület meg tud élni, akkor a Kereskedelmi Testület is életképes lesz.** Amikor a köteles társulásról szó volt, azt vetették ellene, hogy egyes vidékeken sok a zsidó kereskedő és túlsúlyban lennének a kereskedelmi testületben. Kimondhatták volna, — hogy csak a keresztyének tagsága kötelező. De a zsidók bentléte csak előnyös lenne, mert igy a közösség ellenőrzése alatt állanának és épügy élveznék az érdekképviseleti tagságot, mint a többiek. Fizették volna a tagdijat és befolyást lehetett volna gyakorolni rájuk. Eljön az idő, amikor a kereskedők szétszaladnak a teherviseléstől, amikor már nem lesz szükség az árúelosztás miatt az érdekképviseletre. Ezért van szükség a köteles tagságra.

Dr Balogh Gyula örömmel üdvözölte az új egységes szervezetet, melyben a Baross Szövetség méltó helyet foglalhat el.

Radnai Márton a Fűszerkiskereskedők Egyesületének elnöke büszkén mutatott rá arra, hogy a legerőseebb szakma úgyszólván teljes számban megjelent a közgyülésen, ami a szervezettségüket igazolja. Örül, mert **elfogadták javaslatát, hogy a fűszerkereskedőknek nem kell a törzstagságon kivül önálló tagként is belépnlök a Társulatba igy aki nem birja a tagdijat, nem érzi a túlzott terhét.**

Halla Aurél országos elnök örömmel emlékezett meg a kormány állásfoglalásáról, mely szerint a közellátásban mind erősebben kiván a kereskedelmi érdekképviseletre támaszkodni.

A közgyülés ezután egyhangúlag elfogadta az alapszabálymódositást és kimondta, hogy törzstagul a Társulat belép a KOE-ba.

Választmányi tagokká egyhangulag megválasztották: **Ganovszky Lajost, Szigethy Gyulát, Volentik Sándort, Pethő Lajost,** póttagokul: **Kaszanyitzky Andort, Erdélyi Istvánt, Mayer Emilt és Mikó Lászlót.**

Számvizsgáló bizottsági tagok lettek: vitéz **Borbély Imre, Bodnár Géza,** póttagok: **Görög József és Riskó Rezső.**

A közgyülés üdvözölte **Zsindely Ferenc** kereskedelmi minisztert s **Kovács Aladár** miniszteri tanácsost és **Kontsek László** elnöki zárószavaival fejeződött be.

SPORT

A DVSC-szív pontot hozott haza a kolozsvári oroszlánbarlangból

DVSC—Kolozsvári AC 1:1 (0:0). Hüvös időben, 3000 néző előtt Keskeny, Csokai B. Nagy — Orosz, Nagy II., Zilahy — Szabó Tisza, Szilágyi, Mester, Sidlik összállításban kezd a DVSC. Mérkőzés előtt az öltözőben Móré edző lelkes játékra buzditja az debrecenieket, Opata Zoltán pedig azt magyarázta a kolozsvári fiúknak, hogy ez sokkal nehezebb mérkőzés, mintha a Ferencvárossal, vagy Ujpesttel játszanának mert a DVSC nagyon lelkes kis együttes. **A mérkőzés Opata edzőnek adott igazat.**

A DVSC remek támadásokat vezet a kolozsvári kapu felé. Szabó már a 2. percben kapura tört és a keresztező Szaniszló csak nehezen tudta szerelni. **Sidlik nagy lövését Márki szögletre öklözi Szilágyi bombáját Márki önfeláldozóan védi, majd Szabó és Tisza veszélyezteti a kolozsvári kaput,** Lassan feljön Kolozsvár, Farkast csak szögletre tudja szerelni B. Nagy. A kitörő Radnait B. Nagy felvágja, a 20 méteres szabadrúgást Váczi mellé lövi. **Radnai lövését Keskeny fogja, akinek nagyon jó napja van és egyik lövést a másik után hihetetlen bravurral teszi ártalmatlanná.** Tolnai fejéről szépen húza le a labdát, majd Radnainak az ötösről leadott nagy lövését fényes stilusban. Sidliket az utolsó pillanatban szereli Szaniszló, majd Farkas harcol ki szögletet, de Keskeny ismét remekel. A 37. percben Mester labdájával **Szilágyi kitör, pompásan húz kapura, a 16-oson belül Szántai felvágja. A játékvezető a 16-os vonalra kiviszi a szabadrúgást, amit Csokai mellé bombáz.** A DVSC szorongat főleg Sidlik révén, majd az utolsó percek a KAC-é, a DVSC beszorul, de Keskenynek ma nem lehet gólt lőni. Farkas két méterről leadott lövését ragyogó védéssel ujjheggyel kitolja, majd nagyszerű érzékkel fut ki a tisztán kapura törő Tolnai elé és a megzavart szélső mellé lő. Ezzel vége is félidőnek.

Szünetben Móré edző a csatárokat buzdítja lövésre. A II. félidő elején a DVSC veszélyeztet. Sidlik beadásából Szabó éles lövése léc mellett suhan el. Farkast B. Nagy szögletre szereli, **kavarodás a DVSC kapu előtt, a labda Nagy II. lábáról hálóba vágódik, de előzőleg szabálytalanság volt és a játékvezető szabadrúgást ad a KAC ellen.** A 6. percben érvényes gólt szerez Kolozsvár. Tolnai beadását tisztán kapja Váczi és csukafejessel küldi hálóba. **0:1.**

Kolozsvár fölénybe kerül, de a DVSC védelme élén B. Nagy-al és Nagy II.-vel ragyogóan dolgozik. Tiz percig szorongat a KAC, aztán a DVSC támad. Szilágyi kitör, tisztára játsza magát, de hat méterről leadott nagy lövését bravurosan védi Márki. Tolnai a kifutó Keskeny mellett kapu fölé emeli a labdát. Szilágyi lövését nehezen vé[illegible] Szögletre ment., **érik a DVSC egyenlítő gólja, ami a 27-ik percben be is következik. Mester nagyszerűen hozza fel a labdát, szépen osztja ja Szabó elé, aki néhány lépést tesz, majd 25 méterről lő. Az irtózatos erejű lövés, mintha zsinóron húzták volna vágódik a felsősarokba.** A gól után a Kolozsvári AC mindent belead a küzdelembe, két teljes szívvel játszó csapat remek harca alakul ki, de a szívósan védekező debreceniek kapuja bevehetetlen és a DVSC hazahozta az egyik pontot a kolozsvári oroszlánbarlangból. A mi nem sikerült a Ferencvárosnak és Ujpestnek, azt megtette a debreceni lelkesedés, pontot szerzett Kolozsvárott.

A DVSC-ben minden játékos nagyszerűen harcolt. A csapat legjobbja Keskeny volt, aki biztos gólnak látszó lövések sorát mentette. A hátvédhármasban Csokai, B. Nagy, Nagy II. egyformán nagyvonalú, ragyogó játékot mutatott. A két szélsőfedezet, Orosz és Zilahy védelemben, támadásban jól megállta helyét. A támadósorban Sidlik, Szilágyi és Szabó gólratörő játékukért érdemelnek dicséretet, Mester és Tisza nemcsak a védekezésből vette kirészét, de sok jó labdával indították el a három előretolt csatárt is.

Kolozsvár legjobbja is a kapus volt: Márki hibátlanul védett. Csákány, Tolnai, Farkas volt még jó. Opata edző keze alatt veszélyes, kitűnő együttes lett a kolozsvári csapat.

A DVSC a tizedik helyen maradt pontszerzése dacára, de jobb gólaránnyal a hetedik helyre feljöhetett volna. Igy is megelőzi a Csepelt és Ujpestet és egyenlő pontszáma van a Ferencvárossal, Vasassal, A bajnoki sorrend a vasárnapi forduló után a következő:

1.	Nagyvárad	12	11	—	1	30:13	22
2.	Kolozsvár	12	6	4	2	24:19	16
3.	Gamma	12	6	4	3	24:17	14
4.	Kispest	12	7	—	5	33:28	14
5.	SalBTC	12	6	1	5	27:24	13
6.	SzVSE	12	5	3	4	22:21	13
7.	Ferencv.	11	5	1	5	27:16	11
8.	Vasas	12	3	5	4	21:22	11
9.	Elektromos	12	5	1	6	29:36	11
10.	DVSC	12	3	5	4	16:24	11
11.	Ujpest	12	4	2	6	30:27	10
12.	Csepel	11	4	2	5	24:24	10
13.	Ujvidék	12	3	4	5	18:24	10
14.	BSzKRT	12	3	3	6	25:31	9
15.	DiMÁVAG	12	3	2	7	18:32	8
16.	Szolnok	12	3	1	8	20:30	7

A DVSC-nek neh z hete következik. Vasárnap, december 5-ikén játszik az Elektromossal, mely most ragyogó formában van! a Vasas után a Csepelt is lelőtte. Ez a mérkőzés fél 2 órai kezdettel a Diószegi-úti sporttelepen kerül lejátszásra. Szerdán, december 8-án a fővárosban játszik az Ujpesttel bajnoki mérkőzést és vasárnap, december 12-ikén idehaza a SalBTC-vel lesz az utolsó őszi bajnoki találkozó. Zsufolt program, nehéz hét vár a debreceni csapatra de sikeres szereplléssel a hatodik helyre is felverekedheti magát.

Nagy debreceni siker az országos vasutas ifjúsági birkozóbajnokságokon Budapesten a Testvériség rendezésében lezajlott bajnokságokon pehelysúlyban Pásztor DVSC második, Könnyűsúlyban Nagy DVSC harmadik, váltósúlyban Pásztor DVSC második, középsúlyban Nagy DVSC harmadik, félnehézsúlyban Domokos DVSC második lett. Jó a birkozó utánpótlásunk.

A DVSC csapata nem jött haza Kolozsvárról, hanem tovább utazott Besztercére és ott hétfőn hirverő mérkőzésen vett részt. — Ellenfele, a BMSE néhány új játékossal erősitette csapatát.

Az NB I-ben vasárnap Ferencváros—BSzKRT, Vasas—SalBTC, Gamma—DiMÁVAG, Csepel—Ujpest, NAC—Kispest, DVSC—Elektromos, Szolnok—Szegedi VSE, Ujvidék—Kolozsvár mérkőzések lesznek.

A Hét Tizenegyének tartalékkapusa Keskeny lett, B. Nagy és Sidlik dicséretet érdemelt

A vasárnap lejatszott NB I. bajnoki mérkőzések részletes eredményei: Nagyvárad—BSzKRT 2:0 (1:0). Góllövők: Bodola, Sárvári. Gamma—Kispest 3:1 (0:0). Góllövők: Mike, Kincses, Liszkay, illetve Egressy (11-esből) SalBTC—Szolnok 5:2 (2:0) Góllövők: Csuberda Laczkó, Vincze, Vincze, Trenka, illetve Nagy és Kohath. Szegedi VSE—Ferencváros 1:0 (1:0). Góllövő: Fábián. Ujpest—Vasas 1:1 (1:1), Góllövők: Zsengellér, illetve Nemeth. Elektromos—Csepel 5:1 (0:1). Góllövők: Pázmándi (11-esből), Vitez Hidegkuthy (2), Marosi (2), illetve Pinter. Diósgyör—Ujvidék 2:2 (1:1). Góllövő: Fazekas (2), illetve Soros és Hatvani.

Az NB II. érdekesebb mérkőzéseinek eredményei a következő: SVSE—Haladás 1:1, ETO—URAK 4:0, MÁVAG—Tokod 3:1 Kaposvári RAC—Székesfehérvári ARAK 2:1, Szeged—O. Bocskai 4:1, Ganz—WSC 1:1.

A magyar ökölvivő-válogatott első mérkőzésén 12:4 arányú vereséget szenvedett spanyol földön. A magyar csapatból egyedül csak Erdei és Torma II. tudott győzni a többiek mind pontozásos vereséget szenvedtek. Darai Santiagotól kapott ki pontozással.

A Mátyés király kardverseny győztese holtverseny után Gerevich lett. A döntő asszóban 5:4-re győzött a második helyezett Maszlay ellen. Harmadik Németh lett 6 győzelemmel.

Tarányi és Gedeon a magyar birkozóbajnokság második fordulóján is sikerrel szerepelt. Tarányi a szabadfogású bajnokság nehézsúlyában a harmadik helyen végzett Ugyancsak harmadik lett Gedeon a DVSC másik kilváló birkozója is, aki a görög-római bajnokság félnehézsúlyában harcolta ki értékes helyét.

Repülők—Előmezők 5:0 (1:). DTE pálya, vezette: Piller. Tiszthelyettesi Kupa mérkőzés. **A Repülők csapata** biztosan győzött erős iramú játék után. Góllövők: Zimonyi, Balogh, Galambosi, Veres, Györössy **Jók: Galambosi,** Szab. Zimonyi, illetve Baranyai és Tímár. Piller jól vezette a mérkőzést.

DVSC—Budapesti Törekvés ökölvivo mérkőzés lesz vasárnap Debrecenben a DVSC—Elektromos NB ... bajnoki mérkőzés után a vasutasok új sportcsarnokában a Diószegi-uton. A DVSC nem rég alakult szakosztálya ezúttal mutatkozik be első izben a debreceni közönségnek és reméljük jól. Együttese kénytelen nélkülözni válogatott versenyzőjét, Darai Bélát, aki jelenleg Spanyolországban van a magyar ökölvivó válogatott csapattal. De meg igy is Dobó, Szücs, Vécsi, Darócz, Eperjessy, Farkas és még több kiváló ég indul. A mérkőzés iránt nagy az érdeklődés

APRÓHIRDETÉSEK

MAGANNYOMOZÓ 54

GALOCSY legrégibb magannyomozó megfigyelései, nyomozásai, diszkrétek, eredményesek Zöldfa u. 3. sz. telefon: 28-72.
54—1576 12 3

KOSZTOLÁNCZY magannyomozó bizalmasan megfigyel, nyomoz, Lorántffy u 19.
54—240 11 30

JANOSSY magannyomozó bizalmasan nyomoz és megfigyel. Virág u. 21. telefon: 23-78.
54—799 2 9.

HÁZASSÁG (31)

FELESÉGET keresek 20 é. pesti színinövendék ismerősömnek 17—30 év közötti leányok v. asszonyok fényképes választ kérem. „3 napig még Debrecenben van" jeligére. 31—691

LEVELEZÉS (51)

206 NAGYVÁRADI lakáscsere. Cimét közölje, mert ismeretlen.
51—679

ALKALMAZÁST NYER FÉRFI VEGYES

NAPSZÁMOSOKAT felveszek. Krisch kályhásmester Ispotály tér 1. sz. 2—1081

MUNKÁSOKAT állandó munkára felveszek, Oláh Károly u. 8. 2—726

KOCSIST Hajdúvíz eladásához jó számolót, ló szerettet felveszek, Széchenyi u. 48. 2—1354

BOLTISZOLGÁT, tanulót felveszek. Barabás Mihály Hunyadi 26. 2—679

ERŐS fiút, vagy férfit, állandó munkára felveszek Csapó u 67.
2 661

GAZDASÁGI ÁLLÁS FÉRFI (26)

OKCSIS azonnal felvétetik Erzsébet u. 29.
26—648

TELELŐST keresek szarvasmarhához 1-ére vagy 15-ére, Kossuth u. 69. sz. 2 ajtó. 26—643

HÁZMESTERI ÁLLÁS FÉRFI (29)

HÁZMESTER szállodai takarítással felvétetik.— Tóth Árpád u. 1. szám.
29—408

IRODAI FÉRFI (32)

FIGYELEM! Délutánra bármilyen irodai munkát, esetleg instruálást is vállalok. Cím a kiadóban. 32—224

KERESKEDELMI FÉRFI (48)

KERESKEDELMI utazó, bevezetett céghez felvétetik, magas jutalékkal. Cím a kiadóban.
48—700

IPARI FÉRFI (33)

PÉSKEGÉDET, fiatalt felveszek. Pleskó sütőde, Temető u. 22. 33—491

FODRÁSZSEGÉD, fiatal s jómunkás belépne, esetleg azonnal is. Vasúti fodrász, pályaudvar. 33—718

EGY jómunkás fodrászsegédet felvesz Orosz, Kassa út 11. 33—1353

FODRÁSZSEGÉDET felvesz Biró, Deák Ferenc u. 26. 33—710

RAKTÁRI nadrágszabót keresek, Óvári, Ferenc **József út 67.** 33—709

Ujság-kézbesítőket

(férfiakat, nőket) azonnal felvesz a Kiadóhivatal. Jó fizetés, nyugdíj.

HACSURA szalmatakaró fonáshoz értő jelentkezzék, Galamb u. 4 déli órákban. 33—642

OBOCSKI András magyar és német szabósegédet állandó munkára felveszen. Baranyai 12. 33—635

CIPÉSZ- és csizmadiasegédek felvétetnek tipus munkára. Csapó u. 28. Szövetkezetnél. 33—654

CIPÉSZSEGÉDET és kifutóleányt felvesz Kovács, Deák Ferenc u. 3. sz 33—1349

VILLANYSZERELŐ segédet azonnal felveszek, Horváth József, — Csapó u. 72 33—1352

MŰSZERÉSZ segédet felveszek, hó és sárcipő, kerékpárok javítását szakszerűen vállalom, műszerész Wesselényi u 1. sz. 33—1355

KIFUTÓ FIÚ (49)

KIFUTÓT és asztalosinasnak felvesz, Szabó József asztalosmester — Csapó u. 33. bútorüzlet 49—208

KIFUTÓ fiut felvesz Török festéküzlet, Cegléd u. 20. 49—1120

KIFUTÓ fiút, vagy leányt, 16 éven alulit, azonnal felvesz Keller úridivat, Piac u. 49. 49—721

ALKALMAZÁSI KERES FÉRFI (1)

RÉGI tartozások kedvező egyességi elintézését vállalom. Érdeklődést „Szakember" jeligére kialóba. 1—317

MINDENFÉLE műszakirajzok, építési rajzok s fénymásolatok stb készítését elvállalják mű szakirajzolók Leveleket vagy megrendeléseket „rajzolók' jeligére a kiadóba kérünk Délután négy órától a helyszínen is dolgozunk. 1—668

ALKALMAZAST NYER NŐ VEGYES (4)

FEKVŐ beteg kiszolgálására középkorú nőt elsejére felveszek, Iskola u. 6. 4—1036

MUNKÁSLÁNYOKAT felveszek Oláh Károly u. 8. sz 4—727

ÜGYES leány papír munkára felvétetik, Hat van u. 13., dobozüzem. 4—707

MOSÓNŐT felvesz a Gambrinus étterem. 4—1358

KERESKEDELMI NŐ (50)

KISZOLGÁLÓ és segédlányt felveszek, Szentesi Ferenc rövidárú-nagykereskedő Simonffy u. 2 C. 50—724

IPARI NŐ (35)

NŐI szabósegédlány felvétetik, Kálvin-tér 5 sz. varroda. 35—708

OBOCSKI András kézi- és bontólányokat állandó munkára felvesz. Baranyi 12. 35—636

SZOBALÁNY (60)

FEJNI tudó mindenes leány elsejére felvétetik, Varga u. 25. 30—665

MEGBIZHATÓ mindenes szobalányt, hosszú bizonyítvánnyal, december elsejére felveszek, Piac u. 68. II. em. 3. 60—215

TISZTESSÉGES gyermekszerető leány, bentlpakó szobalánynak felvétetik, Miklós u. 45. 60—683

MEGBIZHATÓ mindenes szobalányt, hosszú bizonyítvánnyal, decem ber elsejére felveszek. Piac u. 68. II. em. 3. 60—669

MEGBIZHATÓ mindenes bejárónő felvétetik Kálvin tér 5. földszint. 30—651

GYERMEKSZERETŐ szobalányt azonnalra keresek Hüvelyes 9. 60—1360

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTT MINDENES (30)

BUDAPESTRE mindenes főzőnőt 2 személyhez felveszek, Arany János u. 48. ha[illegible]adik ajtó 50—509

MINDENESLÁNYT kéttagú családhoz, bentlakónak felveszek, Széchenyi u. 49. 30—722

MINDENES jó bizonyítvánnyal felvétetik, ketten vagyunk úrinők. — Szent Anna 6 emeleten. 40—693

SZAKÁCSNŐ (60)

SZAKÁCSNŐ vagy jól főző mindenes azonnal, vagy december 1-re felvétetik. Fazakas, Kálvin tér 14. 59—626

BEJÁRÓNŐ (8)

KISLÁNYT keresek két kisgyermek mellé délelőttre, bejárónak. Ki a házimunkák végzésében is segít. Cim: Poroszlay út 26. számnál balra. Pápay József u 12 szám vv. 8—46

BEJÁRÓNŐT, csak délelőttre azonnal keresek, Bikabérház, I. em. 1 a —1348

REGGELI órákra jó bizonyítvánnyal bejárónőt felveszek, Szent Anna u. 10—12 sz 2 lépcsőház II. em. 1 a. 8—720

MEGBIZHATÓ bejáró takarítónő, délelőttre felvétetik, Egymalom u. 3. 8—717

HÉTKÖZNAPOKRA bejárónőt, könnyű munkára 2—5-ig felveszek, Kigyó u. 14. 8—684

BEJÁRÓ mindenes azonnal felvétetik étkezde, Batthyány u. 11. 8—712

PARKETTHEZ értő bejárónőt keresek, Sas u. 4. I em. 1. 8—705

BEJÁRÓNŐT, megbizhatót keresek elsejére, két személyhez, délelőtti órákra, Jelentkezés 2—3 óráig, dr Borossyné, — Bethlen u. 6. 8—697

MEGBIZHATÓ bejárónőt elsejére kis családhoz felvétetik. Baltazár utca 22. Lengyel. 8—677

MINDENES bejárónő, esetleg bentlakással felvétetik. Pereces u. 22. 8—675

BEJÁRÓNŐT délutáni órákig felveszek. Cím a kiadóban. 8—656

BEJÁRÓNŐ, vagy mindenes felvétetik, Pollák, Piac u. 58. földszint. 8—644

BEJÁRÓNŐT alkalmaz kéttagú család, ebéd-kosztjal vagy anélkül, [illegible] Magoss György [illegible] 8—650

ALKALMAZÁST KERES NŐ (3)

MOSNI, vasalni házhoz megyek, Tóth Ilona, Csokonai u. 15. 3—716

MAGÁNOS úr háztartásának önálló vezetését vállalja, középkorú úrinő szerény díjazásért. Leveleket „Perfekt' jeligére a kiadóba kérem leadni. 3—702

MOSNI, vasalni megyek. Nyil u. 40. második ajtó. 3—638

ÜZLETI AJÁNLAT 67

SZŐRME bundákat javítok alakítok, festek veszek, eladok Kovary szücsmester, püspök palota 1. 31. 67—593 11. 31

BUNDÁJÁT most készittesse, alakittassa Katona Vilmos szücsmesternél, Simonffy u 2. sz. telefon: 12-32. 67—157 12. 12

LEGOLCSÓBBAN fest tisztit Weisz Kelmefestő Arany János u. 29 sz keresztepület 1900 vv

UJJA varázsolom kabátjat, kosztümjet, gyonyoru kivitelben „Thidi" divatszalon, Rákóczi u. 11. 67—1282 12. 4

KÖLCSÖNZÖK, veszek porszivót, gramofont, lemezeket, ajánlok villany zseblámpát, dinamo fejet, kerékpár, radio alkatrészeket, Soltesz, Kálvin-tér 2. Telefon: 12-59. sz. 67—1796 1 31.

SIRKÖVEK mukobol es terméskobol, meszsalak gyümölcsösök részére és pirossalak kerti utakra kapható a Debrecen. Mükogyarnal. Fürdő u 2 sz 67—297 vv

ÉRTÉKES vásznaiból, selymeiből, takarékosan szabjuk, varrjuk, himezzük ágynemüit, fehérnemüit, függönyeit. — Megrendelőink anyagjait külön bebiztositottuk. „Favorit" Csapó u. 24. sz. 67—573 12. 31.

HASZNÁLT órákat veszek, javítok, eladok — Sschiffmann, Vendég u. 7. sz. kisállomásnál. 67—1792 1. 3.

HÁZIASSZONYOK porszívókölcsönzéssel szőnyeget, fáradtságot kimélnek. Bérletrendszer. Használt, törött gramofonlemezeket — 4 pengőért veszek. Mikulásra zseblámpát, Soltész, Kálvin-tér 2. 67—1796 1 31.

HARISNYATALPALÁS, női 3 párból 2 pár, férfi 2 párból 1 pár. Arany János 5. udvarban. 67—671

ÜZLETI KERESLET 66

Figyelem!

Magas árakat fizetek szőnyegekért, függönyökért, ezüst és alpacca készletekért, — jobb márkáju festményekért régi bútorokért, nemes dísztárgyakért stb. Ingóságközvetítő, püspöki palota 66—1991 1. 21.

TOLLAT legmagasabb napi áron vesz „Hangya" tollgyüjtő telep, — József kir. herceg u. 71 66—532

ÉLELMISZER, ITAL (18)

ÁLLÓ alma, jonathán, aranyparmen és sóvári almák nagyobb s kisebb tételekben, Burgundia u 6. Értekezni: délelőtt 10—12, délután 2—4-ig. 18—692

ERDEI rózsabogyó és lekvár is, tisztán kezelt kapható, Ferenc József út 71. II. udvar. 18—704

KOSSUTH u. 26 alatt, vámospércsi ezerjó és rizling, literenként is. 18—285

JONATHAN, batul, ion donpepin alma kaphato termelőnél, mázsa tételben is. Ungvár u. 4 sz. pavillonlaktanya mellett 18—388 12 6

ELADÓ dió 25 kg, függő petroleumlámpa — Garai utca 20. 18—674

ÉKSZER, ARANY, EZÜST (19)

RÉGI ékszereket, ezüstöt, brilliánsat, magas áron veszek, Ékszerjavitás. Pollák aranyműves, Hatvan u 2 19—239 3. 2

ARANYAT, ezüstneműt, ékszereket napiáron vesz Takács Sándorné, Piac u. 56. 19—593 2. 18

EGY női arany karóra olcsón eladó, Szabolcska u. 13. Homokkert. 19—699

OKTATÁS (56)

ANGOLT tanít londoni egyetemen képesített nyelvtanárnő. Érdeklődés: József kir. herceg u 2. alatti könyvnyomdában. 56—713

AUTÓ, MOTOR, KERÉKPÁR, GÉP (7)

220 VOLTOS 3 HP villanymotort használatra elcserélem 1 s fél HPért Jerikó u. 39. Kunkli. 7—662

RÁDIÓ (58)

RÁDIÓ világveveő varrásszemmel 4 és 1 p Eka zenegép 22 lemez, 42-es kiadás ezerkétszáz P. Homok utca 128. 58—606

EGY Orion világvevő nagyt szpyer rádió és egy táskafrógép eladó. Apaffi u. 28 58—725

ELADÓ egy 4 lámpás rádió. Csokonai utca 44. kapualja 1. ajtó. 58—6[illegible]

HANGSZER (28)

ZONGORA hangolási munkát, kitünő képzettséggel vállalok Vargyas Nap u. 17. vidéken is. 28—624 5. 3

BÚTOR (9)

FIGYELEM: **Sajátkészitményü** konyhaberendezések, festett hálók, kombinált szekrények raktáron Aranyv János u. 1. udvarban 9—645 11 29

NINCSEN fényes kirakatunk bútort olcsón adunk. Piac u. 71 szám udvarban Brilliné. 9—1484 1 8

HASZNÁLT bútorokat irodaberendezést, wert heimkasszát és üzletberendezést magas áron veszek Verő. Csapó u. 10. sz 9—737 12. 15.

HÁLÓSZOBÁKAT a legolcsóbban, bizalommal csak Lőcsei bútorüzletében vásárolhat. Eötvös u. 66. sz. 9—86 11 30.

VILÁGOS keményfa hiányos háló eladó. Csillag u. 54. 9—695

SZÉP ebédlőszekrény, asztal, 6 karszék s alig használt sötétkék öltöny férfiruha eladó. Honvéd u. 42. 9—659

KELIM ebédlő szőnyeg 6 lapméteres eladó. Cím a kiadóban. 9—652

KIADÓ LAKÁS EGYSZOBÁS (45)

HÁZASPÁRT, városi altisztet, vasutast háztartásba elsejére lakásért keresek. Érdeklődni Domb utca 3. 45—673

LAKÁST KERES (52)

KERESEK december hó elsejére kétszobás lakrészt, fürdőszoba, konyhahasználattal, vagy két háromszobás komfortos főbérleti lakást. Vajna gazdasági fe ügyelő Telefon: 29-23 52—1745 vv.

EGY kisebb család lakást keres. Nagyon szerény is megfelel, párhónapi lefizetéssel. Cím a kiadóban. 52—686

IDŐSEBB magános nőnél albérletet, vagy egy kis bútorozott szobát keresek. Cim: Csokonai u. 31. sz. Weiszné. 52—1351

LAKÁSCSERE (53)

SZOBA konyha spájzos lakásom elcserélem hasonlóval 5—6-ik kerületben. Értekezni Teleki u. 60. Reggel 9-től 2-ig. 53—678

ELCSERÉLEM garzon lakásnak való két kis szobám szoba konyhás, vagy két szobással. Cim a kiadóban d. u. 3-tól. 53—637

BÚTOROZOTT SZOBA (10)

KÉT bútorozott szoba azonnal kiadó, Poroszlay út 37. sz. 10—728

ELEGÁNSAN bútorozott szoba kiadó. Értekezni Dróth ügyvédnél, püspöki palota. 10—719

BUTOROZOTT szoba, két férfinek koszttal kiadó. Széchenyi u. 40. sz., emelet. 10—714

TISZTA, szépen bútorozott udvari szoba kiadó, Piac u. 49. II. Fülöp. 10—703

KÜLÖNBEJÁRATU bútorozott szoba, fürdőszoba használattal kiadó Rákosi Jenő u. 5 I. em. 6 10—663

MELEG lakást adok tanuló fiúnak, kinek szülője részemre tejet szállit. Pesti 9. 10—649

KÜLÖNBEJÁRATU bútorozott szoba december 1-re kiadó Domb utca 1. 10—633

ELVESZETT (13)

ELVESZTETTEM egy téli béléses antilop felsőrészes fekete bőrkesztyüt, valószínü Kontsek fűszerüzletnél. 10 P ellenében Csokonai u. 31 sz alatt adja le. 13—701

ELVESZETT egy darab arany karkötő. Megtalálója magas jutalom ellenében adja le Rákóczi 23. Eszenyi. 13—1350

SZEGÉNY családos anya elvesztett 2 kenyér-lisztjegyet. Nagyon kéri a megtalálóját, juttassa el címére. Szabó Gyuláné, Balaton utca 12. 13—681

JUTALOMBAN részesül, aki a ridikülöm, élelmiszerjegyekkel együtt visszahozza. Mogyoróssy Józsefné, Andrássy út 31. 13—666

JÓKAI, Kossuth u. között elveszett félbarna kesztyü, Jókai 14 alatt megtalálója jutalomban részesül. 13—664

VEGYES (68)

15 DARAB tehenet telelni vállalok, Balmaz. ujváros, Semsei u. 5. 68—362

JÓ moslék és krumplihéj kapható, étkezde, Honvéd u. 2. 68—688

ELADÓ jó takarmány szalma és 2 süldő sertés. Egyetkert 16. füszerüzlet. 68—655

GRAFOLÓGUSNŐ, minden egyén kézirásából biztos analizist nyujt Széchenyi u. 43. 68—660

CSEREÜZLET (11)

CSERÉLNÉK békebeli 5 m. ezüstszürke vastag selymet, 10 m düftíng flanel vagy kazán békebeli komoly színü anyagért 10—12-ig. Rákóczi 19. 11—672

FÉNYKÉPEZŐGÉP 22

FÉNYKÉPEZŐGÉP távmérős 4x6-os Tessar, 2.8 eladó. Szepességi u. 51. sz. 22—647

HASZNÁLT RUHA, CIPŐ (69)

JÓ szőrmebundák megbizásból eladók. Macska, seal, bárányok, Kővary szücsmesternél, Püspöki palota. 69—521

HASZNÁLT tiszticsizma megbizásból eladó. 41—42 lábra jó. Nagy Imre, Batthyany u. 12. 69—723

44-es BŐRTALPU cipő eladó. Széchenyi u. 14. szabómühely. 69—687

38. BARNA drapp betétes hócsizma eladó, — Arany János u. 27. 69—706

TISZTI s vasuti egyenruhak, ebédlőszőnyeg, bőrkabátok. Glück Bádogos utca. 69—676

PULLOVEREK, párnahuzat, gyermekpólya, orvosi köpeny eladó. Böszörményi út 27. 69—1347

ELADÓ egy szőrmegalléros bélelt női télikabát, és egy jóállapotban levő férfi télikabát, Arany J. u. 29. keresztépület. 69—1344

KÉKI zubonyok, nadrágok érkeztek Borovszky úriszabóságához, Csapó 98. 69—1359

GYERMEKKOCSI (27)

GYERMEKÁGY, keményfából, fényezve 103.20 P, Szabó asztalos bútorüzletében, Csapó u. 33. sz. 27—191 2. 14.

TÜZHELY KÁLYHA (46)

EGY szobai kályha és egy varrógép eladó. Érdeklődni 10 órától. Honvéd u. 26. 46—689

ASZTALTÜZHELY jókarban, pincéhez vasból szellőztetők, javított konyhaedények eladók. Csokonai u. 29. 46—689

EGY új nagy gázkályha eladó. Cím a kiadóban. 46—696

EGY asztaltüzhely eladó keresztépület, Baross u. 24. sz. 46—695

KÁLYHA, nagy uj, Neo-Perpetum, eladó. Szepességi u. 51. 46—646

INGÓSÁG ELADÁS VEGYES (36)

FÜSZER üzleti új beren lezés, mázsákkal, mákdaráló, minden felszerelés, Homok u. 128 36—605

EGY gumikerekü betegtolókocsi s angoragyapjú van eladó Nádor u. 10 36—682

TOLL van eladó és samottos kályha, Zsák u. 5. sz. 36—711

IRÓGÉP eladó Triumpf, hordozható, kitünő állapotban. Megtekinthető Polgár szállító iroda, kizárólag 12—délután 3-ig 36—667

NAGY dézsa, kis hordók mosóteknő nagy stelázsi kisládák eladók. Szepességi u. 51. 36—645

ELADÓ jutányos áron egy darab keleti perzsa szőnyeg, kb. 2.20x3.20 cm, egy darab magyarperzsa 1.80x2.10 cm. — Megtekinthető délelőtt 10—1 óráig, délután 2—5 óráig. Cim: Kossuth u. 41. sz. jobbra. 36—1357

GAZDASÁGI ESZKÖZ (24)

GAZDASÁGI felszerelési gépek, eszközök kocsik, szekerek, alkatrészek állandóan raktáron Árusit, becserel, vásárol vitéz Nagy János, Hatvan u. 41. telefon 26-19. 24—1811 12. 4.

GAZDASÁGI TERMÉNY (25)

GYÜMÖLCSFÁK köszméték, rózsák megkaphatók, Ungvárytól Kürtös u. 19. nuszárlaktanya mögött. 25—531 11. 30

DUSAN termő, középnagyszemü pöszméte bokrok eladók. Krisch, Ispotály-tér 1. 25—1080

INGATLANFORGALMI IRODA (40)

HÁZ eladó, Rothermere u. 43. Megbizott Pataky, Péterfia u. 53. 40—1356

ELADÓ HÁZ (17)

ELADÓ a Kollégiumhoz közel levő ház. Cím a kiadóban. 17—1301

ELADÓ a Kollégiumhoz közel levő ház. Cím a kiadóban. 17—131

KOCSMA berendezéssel és házzal együtt eladó. Cím a kiadóban. 17—696

RÁKÓCZI utcánál legmodernebb adómentes, s beköltözhető négyszobás és háromszobás családiházak. Mester-utcánál többlakásos 36.000 Honvéd utcán ötlakásos házukat, kétutcára nyiló telekkel, örökösök minden elfogadható árért eladják. Bővebbet Nagy Sándor ingatlanirodában Csapó u. 27. 17—639

ELADÓ HÁZHELY (16)

ELADÓ Hajdúszoboszlón a Szurmay utcán, fürdő közelében lévő 310 négyszögöl pusztatelek. Érdeklődni Hajdúszoboszlón, Rákóczi u. 74. szám. vv 16—504

KASSA útnál 300 öl villatelek 15.000 pengőért Nagy ingatlanirodában, Csapó u. 27. 16—641

ELADÓ FÖLD (15)

HÁROM hold föld eladó Kishegyes 21. Értekezni Bácsy András, Józsa 1085 sz 15—354

BUZATERMŐ fekete földek, 29 hold, épülettel hetvenötezerért, négy hold huszonhatezerért, 2 hold tizezerért Nagy Ingatlanirodában, Csapó u. 27. Távbeszélő: 33-15. 15—640

ELADÓ ÁLLATOK 14

58 DARAB angoranyul, ketreccel eladó, Bezerédi u. 23. sz. 14—735

EGY harapós jó házőrző kutyát megveszünk. Gebauer-gyár, Hid u. 10. 14—653

Szerkesztésért felelős: PÁLFI JÓZSEF
Kiadásért felelős: IFJ SZIGETHY GYULA főszerkesztő h. igazgató.
Kiadja és nyomja: TISZÁNTULI KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RT.
Műszaki vezető: SZIGETHY KÁROLY